

2. lpp. Darba grupa pret skolas kavētājiem.

3. lpp. Mēs — novadu kartē.

4. lpp. Pie *Rīgzemjiem* bijusi konfekšu fabrika.

5. lpp. Dundagas leģenda Kārlis Ludevigs.

6. lpp. Jaunākais ūdenssaimniecībā.

6. lpp. Miervaldis Ceimurs par ... skaisto un patīkamo.

7. lpp. Brīnumi tepat līdzās.

7. lpp. Mākslas un mūzikas skolā.

Redaktora ziņa

Skolā ieti negribas?

Pa radio dzirdu, kā zemnieks stāsta: dabā viss ir saistīts un viss nāk atpakaļ. Ja laika apstākļu dēļ iesēšu vēlāk, gan jau daba iekārtos tā, ka rudens tas izlīdzināsies.

Acīmredzot garu gadu pieredzē iesakņojies miers un pārliecība. Bet svarīga te katra mūsu attieksme, kā tagad modē teikt, pievienotā vērtība. Ja slinkuma dēļ savu darbu neizdarišu laikā, tad diez vai vēlāk to kāds man atlīdzinās.

Neredzamo saikņu likumsakarības nemitīgi izpaužas mūsu dzīvēs, katram atsevišķi un vienotajā pasaules telpā. Nepārdomāta dzīšanās pēc enerģijas un Černobiļas sekas joprojām. Ne vien daudzu cilvēku nāve un aizlauzta veselība, bet arī aizvien no

jauna nepieciešamā milzu nauda, lai uzliktu jaunu, drošāku vāku apakšā gruzdošajam elles katlam. Lielvalsts vēlme citiem diktēt savus noteikumus un mūsu nepatika, iegriežoties degvielas uzpildes stacijās. Varmācīga iegriba ar uguni likvidēt izjauktā saimniekošanas veida sekas — kūlu — un traģiska bojāeja ne vien *mazajiem brāļiem*, bet arī pašiem sev.

Jā, tieši tās pašas likumības darbojas ikdienā, pavisam tuvās distancēs. Un tā nūdien ir apbrīnojama tuvre-dzība, ka atpakaļ nākošā *pendele*, kas blīvē pa mūsu nerviem, makiem un dzīvībām, bieži vien neko neiemāca.

Un pavisam noteikti šīs saiknes darbojas, pasakot vārdu.

Alnis Auziņš

BITES MŪS PADARA RĀMĀKUS

Indulis Ķierpe ir vienīgais vērā ņemamais dravnieks mūsu pagastā. Tas vien jau šķita pietiekams iegāns uzrunāt bitenieku, nemaz nerunājot par otru iemeslu — pavasari.

— Ir *bišu turētāji*, un ir *biškopji*. Sākums parasti šķiet romantisks. O, viena saime dos tik daudz medus, ja būs trīs saimes — tik! Kad saimju skaits sasniedz četrdesmit, romantika beidzas un sākas darbs. Bet atkāpties arī nevar. Pārāk daudz ieguldīts, jādabū atpakaļ.

Esmu strādājis arī citus darbus. Braucot ar balķvedēju, esmu prātojis: cik saimju man vajadzētu, lai šofera

Man ir ap astoņdesmit. Varētu paplašināt, bet vajag līdzekļu, stropu. Esmu pircis, bet taisu arī pats. Tā lētāk. Tagad iesākt no nulles būtu ļoti grūti. Kā daudzās nozarēs.

— *Kā sapratāt, ka dravniecība jums kļūst par darbu? Droši vien ne tikai saimju skaits noteic to, vai cilvēks ir bišu turētājs vai biškopis?*

— Tēvam gāju palīgā spietus sa-
grābt — tepat, *Auros*. Viņam bija kā-

paņemt. Un Mizis ir sirds cilvēks!

Pie bitēm jāiet klāt tad, kad viņām vajadzīgs, nevis tad, kad tev iznāk vaļā! Ja uz viršiem aizvedīšu stropus nedēļu vēlāk, tad jau būšu daudz zaudējis. Kad saimes jāieziemo, tas jādara ātri. Ja bites izspietojušas, tas nozīmē, ka dravnieks kļūdījies, nokavējis.

— *Dziesmā skan: Kurzemē bites dzēliens salds... Varbūt profesionālis to saldumu nekad neizbauda?*

— Ar bitēm nekad neko nevar zināt. Divreiz esmu mucis! Pampt gan vairs nepampst kā bērniībā.

— *Jūs Latvijas lielākajā pagastā esat vienīgais vērīgākais bitenieks...*

— Vēl vienam uz Vīdales pusi ir, mazāk nekā man. Bet varēja būt visās

bitenieki. Paaudžu ķēde pārtrūka! Ja es nebūtu sīks gājis pie bitēm, arī *Auros* dravniecība neturpinātos. Mani dēli ir nākuši talkā, spietus ir sagrābuši. Ja viņi dzīvos laukos, gan jau ap-
kops bites.

— *Man šķiet, ka pārziemojušo saimju skaits arī apliecina aroda prasmī.*

— Šajā ziemā nepārziemoja viena saime. Smagākie gadījumi — piecas sešas saimes. Svarīgākais ir barība, pareiza un pietiekamā daudzumā, un laba māte. Bites jau nenosalt. Ziemu grūti prognozēt. Aizvadītā ziema bija laba. Sliktas ir tās ar daudzajiem pavasariem.

— *Kā sokas pārdot savu produkciju?*

— Dundagas tirgū labi pērk, ir pastāvīgie pircēji no Rīgas, Saldus, Kuldīgas. Kad cilvēkiem piemetas krekšķis, tad vairāk prasa. Un tad, kad televīzijā reklamēti bišu produkti. Šajā ziņā gan gribētos pārdomātāku rīcību valsts līmenī. Piedāvājam arī ziedputekšņus, šogad laikam būs arī bišu maize. Labāka par žēņšēņu!

— *Kāda veida medu piedāvājat?*

— Visu veidu ziedu medu, no avenu līdz viršiem, tikai tīru liepziedu medu parasti neizdodas iegūt. Varbūt reizi piecos gados, kad sakrīt visi apstākļi. Liepas nezied ilgi, un, ja līst, tad liepziedu medus nebūs. Griķus nesēju. Bet no rapša labāk tālāk pa gabalu. Citur Eiropā to uzskata par pašu nevērtīgāko. Ātri sacietē un atgādina cūku taukus. Arī man negaršo.

— *Vai paši arī lietojat bišu produktus?*

— Medu ēdam labprāt, pats allaž pievienoju kafijai. Mazie brāļi kāri uz ziedputekšņiem.

— *Vai Eiropas Savienības klātbūtnē*

savā nozarē manāt?

— Gandrīz nekā. Lētāku cukuru nedabūjam. It kā pēc ES noteikumiem medu nedrīkstot turēt alumīnija traukos. Bet Zemkopības ministrijā nekur tādu prasību neatrada.

— *Valdemārpils dravnieks Māris Krišmanis teic, ka Latvijas medum bioloģiskā aktivitāte esot viena no augstākajām pasaulē. Vai Latvijas biškopji nevar ar savu labo medu iekarot pasaules tirgu?*

— Jā, mums no sava medus nav jākaunas. Diemžēl pasaulē medus ir vairāk nekā vajag, tas ieplūst arī Latvijā. Zviedrijā ir pat tā — mākslīgo medu pārdod par 12 latiem kilogramā (pārreķinot mūsu naudā), dabīgo — par 6 — 8 latiem. Bet mākslīgo pērk vairāk! Lūk, reklāmas spēks!

— *Ko vēl labu bites dara cilvēkiem?*

— Padara rimtāku. Ja tu pie rāmja nebūsi rāms, tad bite tevi ieliks rāmjos.

Alnis Auziņš

Autora foto

darbu nevajadzētu darīt? Daru, ko protu un kas patīk. Piekrītu atziņai, ka dzīve ir jāsūn.

— *Vai ar savu arodu varat nodrošināt ģimeni?*

— Esam paēduši. Īsts profesionālis tur apmēram simt piecdesmit saimju.

das divdesmit saimes. Kad gribēšanu ar varēšanu dabū kopā, tad kaut kas iznāk. 1999./2000. gadā apmeklēju Andreja Miža kursu Rīgā. Līdz tam uz savu roku biju darījis, lasījis un ar veciem aprunājies. Kursi tiešām daudz deva. Katrā lietā ir kāda rozīne, ko var

mājās! Pagājušajā gadsimtā no septiņdesmito gadu vidus līdz astoņdesmito gadu vidum saimes izpostīja varatoze, bišu ērcu izraisīta slimība, un toreiz nebija zāļu. Saimes pat lika sadedzināt... Tas sakrīta ar to laiku, kad lauki pie mums kļuva tukši, nomira vecie

Aprīlī un maijā

29. IV Pilī Pieaugušo izglītības centra akcija *Izglītība iziet ielās*. Plkst. 12.00 atklāšana un koncerts; plkst. 12.20. — 15.00 reklāmas stendi; plkst. 12.30 radošā darbnīca, plkst. 15.00 noslēgums un koncerts.

1. V Dundagas jauktā kora, deju kolektīva *Dun-dang* un Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu koncerts.

3. V Dāmu klubīnā talka!

13. V Pils diena. Atgriežamies viduslaikos!

20. V Dundagas mākslas un mūzikas skolā izlaidums.

27. V Pilī cirks. Dzīvnieki, burvju mākslinieki, žonglieris un faķirs par Ls 0,60.

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 27. martā

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Ozolliedumi* (11,7 ha), *Alas* (15,5 ha), *Cīruļiši* (3,0 ha), *Rūķi* (32,0 ha) un *Vaivari* (12,3 ha). (*Red. piezīme.* Visi īpašumi ir meža zemes gabali bez ēkām. Vidējā darījuma cena ir Ls 611 par hektāru. Lētākā — Ls 194 hektārā par izcirstu, dārgākā Ls 1626 hektārā par labu mežu.)

► Nosaukuma piešķiršana

Īpašumu *Vaivari* pievienoja īpašumam *Lielķļavas*.

► Zemes noma

Apstiprināja Pašvaldības lauksaimniecībā izmantojamās zemes nomas noteikumus. Šogad pieteikšanās termiņš nomai ir aprīlis.

SIA *Rottneros Baltic* pārtrauc darbību Dundagas kokmateriālu iepirkša-

nas punktā Saules ielā 16 un beidz nomāt šo zemes gabalu. Padome piekrita slēgt nomas līgumu ar SIA *Jaunemari* par pašvaldības īpašuma *Vecpeļausi* iznomāšanu kokaudzētavas paplašināšanai.

► Individuālais darbs

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu: Aivaram Kūlam un Laurim Alkšbirzem ar mežizstrādi, Raimondam Reinholcam ar zemeņu audzēšanu un pārdošanu.

► Zemes privatizācijas atteikums

Noraidīja privatizācijas pieteikumu īpašumam *Laukzemes*, jo pēc pagasta teritorijas plānojuma tā izmantošanas

mērķis ir savrupmāju apbūve, kas pamatots ar likumā *Par pašvaldībām* noteikto pašvaldības funkciju — sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa uzturēšanu risināšanā. Privatizācijas pieteikuma iesniedzēja bija vēlējusies tur nodarboties ar lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu, izveidojot augļu koku dārzu.

► Skolas kavējumi

Iepazinās ar vidusskolas direktora Ulda Katlapa ziņojumu par skolēniem (kopā 21), kas ir daudz kavējuši skolu. Skola ir vairākkārt runājusi ar skolēniem, ar vecākiem, ziņojusi pagasta sociālajam dienestam, apmeklējusi

rījām, bet arīla vidū darbus vēl nevarējām izvērst. Līdzko laiks uzlabosies, tā sāksim strādāt.

Kapličas izbūve ir viena no šī gada prioritātēm.

Tai budžetā esam atvēlējuši 15 000 latu, esam apstiprinājuši iedzīvotājus par celtniecības vietu. Kapliča būs Anstrupē, pretī jaunajiem kapiem. Trīs cilvēku darba grupai (izpilddirektors A. Kojro, būvvaldes vadītājs Uldis Pulķis, nekustamo īpa-

šumu apsaimniekotājs Guntis Kārklevalks) jāsagatavo priekšlikumi: kādu kapliču gribam, cik lielu, ar kādiem apdares materiāliem un telpām, kādiem piebraucamajiem ceļiem, apstā-

jām dienām vai stundām.

Valdis Rande, Veselības un sociālās palīdzības centra vadītājs:

— Mēs, pieaugušie, vēlamies, lai jaunā paaudze iegūtu labu izglītību, izprastu savus pienākumus un tiesības, lai jauniešos būtu mīlestība un cieņa pret ģimeni, skolu, apkārtni sabiedrību, dzimto pusi un savu valsti. Protams, arī darba tikums. Kā tas notiek mūsu pusē?

Pagastā ir vairāki 7 — 8 gadus veci bērni, kas vēl nav apmeklējuši obligāto pirmsskolas apmācību un nav uzsākuši mācības skolā. Dundagas vidusskolā daži skolēni vairākus gadus no vietas apmeklē vienu un to pašu klasi, bet uz priekšu netiek. Daudziem skolēniem ir sliktas sekmes, daudzi bieži kavē stundas. Uz ielām un sabiedriskos pasākumos sastopam jauniešus, kas neizceļas ar labu audzināšanu un uzvedību. Mēs, sabiedrība, esam daļēji vainīgi, jo to visu redzam, bet nerīkojamies. Arī sākumā minētās struktūrvienības darbībā nav vienotas.

Tādēļ 31.III izdevu rīkojumu *Par starpprofesionālās grupas izveidi*, lai apvienotu sociālā dienesta, pagasttiesas, pašvaldības policista, skolas un pirmskolas izglītības iestādes pūlīkus, lai

kuma īstenošanai nav līdzekļu. Noķertie suņi būtu jāizpērk to īpašniekiem, ja tādi būtu un ja viņi to vēlētos...»

Ko saka izpilddirektors **Andris Kojro**?

«Jā, šogad klaiņojoši suņi noplēsa vairākas stirnas. Skati nebija patikami, sevišķi pie *Mazās skolas*. Jāatzīst, ka galā neesam tikuši. Ir taču suņu un kaķu turēšanas noteikumi! Tā nav, ka nevar noskaidrot klaiņojošo suņu saimniekus. Tie jābrīdina un jāsoda.

Ko vēl? Jāizmanto visi atļautie līdzekļi. Esam aicinājuši suņu ķērājus. Viens izbrauciens izmaksā vairāk par 70 latiem. Tas tomēr nav risinājums. Pirms gadiem diviem vienu suni noķēra, tā īpašnieks suni izpirka. Diemžēl gadījies arī tā, ka ķērāji atbrauc, bet neviens suns negadās. Kas maksās? Pašvaldība...»

Alnis Auziņš

Kas jauns pagastā?

Stāsta izpilddirektors Andris Kojro.

Līdz 8.V esam izsludinājuši **spodrības mēnesi**. Pavasarī parasti paveras nepievilcīgs skats. Jāsapoš apstādījumi, zālāji, puķudobes, malkas novietnes, māju apkārtnes. Pirmām kārtām aicinu pašvaldības iestādes un struktūrvienības, kā arī uzņēmējus un privātpašniekus. Sakopti un kārtīgi varam būt visi!

Kas vairāk dara raizes? Pagasta centrā pie vecā ūdenstornja ir tā saucamais Buļļkalns, pa kuru bērni ziemā šļūkuši zemē, tur palikuši papīri, plastmasas. Galvassāpes sagādā SLĒGTĀ izgāztuve (**sk. foto**), kur tomēr kāds pamanās pāri žogam sviest sadzīves atkritumus. Kā katru gadu jā-

sakopj ceļmalas. Ielas un ietves jānoslauka un jāsapoš, te darbs sētniekiem un arī diviem algotajiem pagaidu sabiedriskā darba veicējiem.

Neglīti skati paveras arī ārpus Dundagas centra. Ja cilvēks apgalvo, ka viņa saimniecībā nav atkritumu, tad es iebilstu. Ir gan! Kaut vai margarīna iepakojums, ko izsviež pie mājas stūra. Šos cilvēkus brīdinām. Atgādinu, ka nopērkami oranžie atkritumu maisi SIA *Ziemeļkurzeme*, bet par 15 latiem var izīrēt 240 l konteinerus (plus aizvešanas pakalpojumi).

Sliktā stāvoklī ir vairāki ceļi. Talsu iela, liepu aleja (valsts ceļš), ir ļoti izdangāta. Dažas dziļākās bedres aizda-

JĀSADARBOJAS!

Kā lasāms deputātu sēdes atstāstā, pagasta dzīves vadītāji sprieduši par skolēnu kavējumiem. Skolas neapmeklēšana, sliktā uzvedība — **kurmja rakumu redzamā virspuse**. Kā mēģināt ietekmēt dziļākos slāņus? Par to neatkarīgi cits no cita izsakās vidusskolas direktors, Veselības un sociālās palīdzības centra vadītājs un Administratīvās komisijas vadītāja.

Uldis Katlaps, vidusskolas direktors:

— Jautājumi par skolēnu kavējumiem — gan attaisnotiem, gan neattaisnotiem — ir svariīgi vienmēr. Tos, īpaši sākumā, galvenokārt risina klašu audzinātāji un skolas vadība. Kārtība, kā skolēniem attaisnojamas kavētās dienas vai mācību stundas, nav mainījusies. Ja skolēns slimības dēļ kavē vairāk nekā 3 dienas, tad nepieciešama ārsta zīme. Citos gadījumos zīmi raksta vecāks, ārsts vai cita oficiāla amatpersona, un tā jāiesniedz nedēļas laikā. Skola šī gada sākumā pieņēmusi lēmumu pasekot līdzī arī «attaisnojošo zīmju» pamatotībai. Proti, ja skolēns ir kavējis ļoti daudz attaisnotas dienas vai stundas ģimeņu apstākļu dēļ, tad iespējams, ka nepieciešama sociālā dienesta vai ģimenes ārsta palīdzība.

Skola sadarbojas ar sociālo dienestu un pašvaldības policiju gadījumos, kad

skolēni nav ieradusies skolā vai ir aizdomas par neattaisnotiem kavējumiem. Martā lēmām par to skolēnu lietu nodošanu lešanai Administratīvajā komisijā un pagasta padomē, kuri neattaisnoti kavējuši vairāk nekā 10% mācību stundu.

Administratīvās komisijas un pagasta padomes lēmumi, ka neattaisnoti kavēto stundu turpināšanās gadījumā vecākus soda, man šķiet taisnīgi, jo vecāki juridiski atbild, lai bērns apmeklētu skolu.

Vidusskolā šo problēmu risinājumi ir skaidri. Uz vidusskolēniem attiecas pagasta padomes apstiprinātie noteikumi: ja vidusskolēns neattaisnoti kavējis 25 un vairāk mācību stundas, tad viņu var no vidusskolas atskaitīt.

Mēs ļoti vēlamies, lai vecāki laikus (vēlams pirms paredzētās kavēšanas) skolai dotu ziņu par attaisnoti kavēta-

7. Jebkurā citā gadījumā suns ārpus iezogotas saimnieka teritorijas bez pavadas būs uzskatāms par klaiņojošu suni un saimnieks tiks sodīts ar naudas sodu no Ls 1,00 līdz Ls 5,00.

9. Pagasta pašvaldība rīko klaiņojošo suņu izķeršanu. Izpērkot noķerto suni, jāmaksā nodeva par dzīvnieku transportēšanu un uzturēšanu.

Skaisti, vai ne? Tāpēc, ka uz papīra... Ar nepieskatītajiem suņiem (pa lielākai daļai tiem ir saimnieki) netika galā iepriekšējais pašvaldības policists, un arī pašreizējais kārtības sargs **Andris Vīksna** atzīstas bezspēcībā:

«Es jau nezīnu, kurš suns kuram pieder, ne arī spēju līdzī izskriet. Centrā šaut arī nedrīkst. Iespējami divi risinājumi: pašvaldībai jāiegādājas īpaša šautene, lai klaiņojošus dzīvniekus iemidzinātu, vai arī jāizsauc ķērāji. Esmu to ierosinājis, bet ne viena, ne otra pasā-

skolēnus mājās. Izglītības likuma 4. pants noteic, ka līdz 18 gadu vecumam vai pamatizglītības iegūšanai izglītība ir obligāta.

Padome noteica, ka uz pagasta Administratīvās komisijas sēdi aicināmi to skolēnu vecāki, kuru skolas kavējumi sasnieguši 10%. Administratīvā komisija nākamajā sēdē izskatīs jautājumu par deviņu skolēnu vecāku pienākumu nepildīšanu. Administratīvo pārkāpumu kodeksa 173. panta 1. daļa «par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu» nosaka sodu — brīdinājumu vai naudas sodu līdz Ls 25.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

dījumiem.

Saistībā ar SIA Lattelekom kabeļu trašu izbūvi darbus atsākus SIA *Delta AB*. Tās strādnieki nobruģēs ietvi Skolas ielā, sakārtos arī citas ietves, kur darbi aizsākās pērn. Tāpat ar asfaltu noklās un nolīdzinās darbos skartās ielas — trašu vietas.

Kopš februāra darbojas pirmsskolas izglītības iestādes *Kurzemīte katlumāja*. Cēla SIA *Pretpils*, katlu montēja a/s *Komforts*. Nākotnē jaunajā ēkā var ievietot vēl vienu kalnu un apsildīt arī tuvumā esošās mājas. Daži celtniecības defekti jānovērš, kā arī līdz maijam celtniekiem jāsakārto apkārtnē.

Uzklausīja Alnis Auziņš

A. Kojro foto

iedarbīgāk cīnītos pret skolas kavētājiem, veicinātu labākas sekmes, uzlabotu uzvedību mājās, skolā, uz ielas un sabiedriskās vietās, risinātu bērnu un ģimenes sociālās problēmas, rosinātu bērnus un jauniešus iesaistīties ārpus-skolas nodarbībās.

Grupu vadīs sociālā darbiniece Dace Bergmane, un tajā darbosies sociālā rehabilitatore Ilze Bāliņa, psiholoģe Ieva Freimute, pagasttiesas priekšsēdētāja Daina Dēvita, pašvaldības policists Andris Vīksna un 2 Dundagas vidusskolas pārstāvji. Darba grupa tiksies reizi mēnesī, bet krīzes situācijās — nekavējoties.

Dace Bergmane, Administratīvās komisijas vadītāja:

— Vide, kas būtiski ietekmē bērna uzskatus un vērtības, palīdz attīstīt prasmes un iemaņas, ir ģimene un skola. Taču ne vienmēr bērnam ģimenē un skolā veidojas pārliecība, ka viņš var veiksmīgi tikt galā ar dzīves izvirzītajiem uzdevumiem. Pārāk augstas prasības, negatīva attieksme pret bērnu un cita negatīvā pieredze ģimenē vai skolā var būt iemesls stundu kavēšanai, agresīvai uzvedībai vai var pamudināt bērnu meklēt citu vidi. Tādējādi pieaugušo atstumjošā uzvedība,

klasesbiedru negatīvā attieksme var pamudināt bērnu meklēt draugus, kas nevis nosoda, bet uzklausa un pieņem. Atstumts pusaudzis var izjust sapratni un rast atbalstu grupā, kuru veido līdzīgie — atstumti, pieaugušo nemīlēti vai pat antisociāli pusaudži un jaunieši.

Pirmais posms, kad strādā ar skolēniem kavētājiem, ir skola, klases audzinātājs, direktors. Otrais posms — sociālais dienests — novērtē ģimenes apstākļus, veic pārrunas ar bērnu, vecākiem, ja nepieciešams, sniedz sociālo pabalstu, atbalstu, informē bāriņtiesu. Trešais posms — policija brīdina, sastāda administratīvo protokolu vecākiem par aprūpes pienākumu nepildīšanu. Vecākus kopā ar bērnu aicina uz administratīvo sēdi, kur izskata lietu, uzklausa skaidrojumus, kāpēc bērns neapmeklē skolu, kādi tam ir iemesli. Katru gadījumu novērtē atsevišķi. Vecākus brīdina pēc Latvijas administratīvo pārkāpuma kodeksa 173. panta 1. daļas par vecāku pienākuma nepildīšanu. Ja situācija mēneša laikā neuzlabojas, bērnus ar vecākiem sauc atkārtoti uz Administratīvās komisijas sēdi un soda ar naudas sodu.

Apkopoja Alnis Auziņš

Bezspēcīgi?

Martā Dundagas centrā klaiņojošu suņu bari vairākkārt noplēsa stirnas. Vai mūsu spēkos ir tikai šausmināties?

Pret klaiņojošu dzīvnieku izdarībām esam nevarīgi. It kā 21. gadsimts un nezin kādi kosmiski sasniegumi, bet vienkāršās lietās reizēm esam apbrīnojami kusli. Atgādināsim 1999. gada 25. maijā pieņemtos un reiz jau nodrukātus *Dundagas pagasta suņu un kaķu turēšanas noteikumus*!

3. Ārpus telpām suņi jātur piesieti vai arī saimnieka iezogotā teritorijā, ja nepieciešams, saimniekam jāizliek uzraksts «Nikns suns».

5. Bez pavadas un uzpurņa suņus atļauts turēt vai palaist tikai suņu apmācību un pastaigu laukumos un ganot lopus.

un trijos pieņemts lēmums par atteikšanas uzsākt kriminālprocesu, kā arī sastādīti 16 administratīvo pārkāpumu protokoli, to skaitā par smēķēšanu neatļautās vietās, kā arī par citiem administratīviem pārkāpumiem. Regulāri notika profilaktiskie reidi, kā arī dažādi pasākumi noziegumu novēršanai. **Turpmāk pievērsīsim pastiprinātu uzmanību personām, kas smēķē neatļautās vietās, gājēju un velosipēdistu pārkāpumiem, kā arī tiem, kas mēģinās dedzināt pērno zāli.**

No 2006. gada 7. aprīļa Kārtības policijas biroja 2. nodaļas vecākais inspektors policijas majors Raimonds Pudulis sāks pildīt dienesta pienākumus Talsu RPP kārtības policijas biroja 1. nodaļas priekšnieka amatā.

Jana Horste, Talsu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdzē

Pēc labākās sirdsapziņas

Par Dundagu gan Rīgā, gan Briselē

Šoreiz par savu deputāta darbu lūdzu pastāstīt pieredzējušo tautas kalpu, pagasta padomes priekšsēdētāju un Finanšu komitejas vadītāju *Gunāru Laicānu*.

To jau laikam visi zina, ka ievērojamu laiku pavadu ārpus Dundagas. Dzīve piespiež, jo daudzi jautājumi kārtojami Rīgā un kāds varbūt pat Briselē. Taču darbojos ar vienu mērķi — lai uzlabotu dundadznieku dzīvi, domājot par attīstītību pēc 10 — 15 gadiem.

Svarīgs jautājums ir cīņa par **līdzekļu pārdali par labu pašvaldībām**. Dānijā, piemēram, valsts budžetā 60% ir atvēlēti pašvaldībām. Pie mums šis skaitlis diemžēl rūk. Tos laikus, kad bija 25%, jau varam saukt par labiem laikiem, tagad ir zem 20%. Latvijas Pašvaldību savienībā (LPS) galvenokārt strādāju tādēļ, lai sarunās ar ministrijām, īpaši Finanšu ministriju, lūkotu grozīt sadalījumu mums par labu. Tas jādara gan neatlaidīgi, gan gudri, un tam jau arī ir objektīvs pamatojums. Pašvaldībām nāk klāt aizvien jauni pienākumi, taču ne vienmēr tos nodro-

šina finansējums. Patlaban mums ir konkrēti priekšlikumi atsevišķām ministrijām. Turklāt katru gadu veido Domstarpību un vienošanās protokolu, ko paraksta Ministru prezidents un LPS priekšsēdētājs, lai uzlabotu dažādu ministriju sadarbību. Piemēram, visi skolotāji it kā būtu vienādi, bet pirmsskolas izglītības iestādei, mūsu pašvaldības gadījumā *Kurzemītei*, algas maksā pašvaldība. Ja mums izdotos panākt, ka algu maksā valsts, pašvaldības budžets ievērojami atslogotos.

Uzskatu, ka **viens no maniem galvenajiem uzdevumiem ir gādāt papildu finansējumu**, jo ar pašvaldības budžeta naudu tik tikko izdzīvojam. Tāpēc mēģinu atrast dažādas iespējas, ziņot par fondiem, lai varētu piešķirt naudu un lai pagasts attīstītos. Tādēļ mums ir arī attīstības plāni un virzieni, lai sekmētu uzņēmējdarbību.

Mūsdienās dabiski **savienojas pašvaldību, rajona, valsts un Eiropas Savienības (ES) līmenis**. Ar savu darbību varam mēģināt ietekmēt arī ES padomes vai komisijas lēmumus. ES ir īpaša Reģionālā komiteja, tajā strādā katras dalībvalsts 7 cilvēku delegācija, un katram no viņiem ir savs aizstājējs jeb vietnieks. Esmu šādā statusā un darbojos ilgtspējīgas attīstības komisijā, kas pulcējas reizi mēnesī. Es gan cenšos nebraukt pārāk bieži.

Pavirzījusies uz priekšu administratīvi teritoriālā reforma. Šajā jomā rosīgi līdzdarbojos un ieteicu izveidot konsultatīvo padomi no pilsētu, pagastu un novadu pašvaldībām. Izskanēja dažādi priekšlikumi, un tagad jau varam aplūkot Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā uzzīmēto novadu karti, kas līdz 1. jūlijam Ministru kabinetā jāapstiprina. Kartē redzam Dundagu un Kolku kā vienotu teritoriju un Roju atsevišķi. Taču mēs turpinām trīspusējas sarunas, strādā darba grupas (finansisti, izpilddirektori un attīstības plānotāji), un pēc to ziņojumiem politiķi pieņems lēmumu. Nav nekā neiespējama kādā no iezīmētajiem novadiem pa vidu vienu līniju izdēst un pievienot vēl vienu teritoriju. Kartē redzam mūsu jauno novadu kā policentrisku attīstības modeli ar diviem attīstības centriem — Dunda-

gu un Kolku.

Joprojām 30 — 40 vietās Latvijā noris spraigas sarunas. Svarīgi tomēr būtu laikus izveidot novadu, jo tad pašvaldības saņemtu vienreizēju dotāciju. Mūsu gadījumā, ja apvienotos divas pašvaldības, saņemtu 200 000 latu.

Šķiet, ka visumā esam uzlabojuši sabiedrisko kārtību. Zīmīgi, ka vidusskola projektu nedēļā pievērsās tēmai, kas no dažādiem viedokļiem aplūkoja drošību un kārtību. Tas ir svarīgi. Pašvaldības policists Andris Vīksna darbu sāka sparīgi. Strādāja nemanāmi, bet lietderīgi, slikto cenšoties novērst jau iedēglī. Pēdējā laikā gan šķiet mazliet apsēcis. Joprojām ir neatrisinātie jautājumi, kā klaiņojošie suņi. Tepat būtu jāmin arī sakoptība, ceļu stāvoklis.

Esam pieņēmuši politisku lēmumu — zināmu daļu tautas nama nodalīt un nodot kristiešu Dundagas draudzes Prieka vēsts vajadzībām. Gatavojam līgumu uz 10 gadiem. Ieguvumi būtu vairāki. Mums būtu par vienu dievnamu vairāk, savukārt draudze apsaimniekotu trešdaļu nama. Protams, arī pašvaldībai katru gadu jāatvēl nauda svarīgāko darbu veikšanai, un jāsāk būtu ar elektrodrošību. Līdztekus jādomā par jumtu, apkuri, fasādi. *Sendienām* nav jāuztraucas, pensionāri bez pajumtes nepaliks. Atjaunot dzīvību vēsturis-

Bankomāta lietošanas pamācība

A/s Latvijas Krājbanka ir pieejams plašākais bankas automātu tīkls Latvijā (vairāk nekā 770 bankas automātu), kurā ar Krājbankas izdotajām kartēm par vienotu komisijas maksu var izņemt skaidru naudu — *Krājbankas, SEB Unibankas, Parekss bankas, Baltic Trust Bank, Nord/LB Latvija* un *Hansabankas* bankas automātos!

Krājbankas bankas automātos jūs varat:

- noskaidrot sava konta pieejamo atlikumu;
- izņemt skaidru naudu;
- apmaksāt *Lattelekom*, LMT un Tele 2 rēķinus;
- apskatīt pēdējos piecus darījumus ar norēķinu karti;
- saņemt informāciju par speciālajiem piedāvājumiem;
- saņemt atgādinājumu par kartes derīguma termiņa beigām.

Kā rīkoties ar karti?

1. Ievietojiet karti norādītajā virzienā bankas automātā.
2. Bankas automāts uz ekrāna piedāvās izvēlēties valodu. Lūdzu, nospiediet taustiņu blakus valodai, ko esat izvēlējies.
3. Bankas automāta ievietotā norēķinu karte ir jāidentificē, ievadot sa-

vu PIN kodu ar klaviatūras taustiņu palīdzību.

4. Kad karte ir identificēta, izvēlieties veicamo darbību.

Uzmanību! Lūdzu, precīzi ievadiet PIN kodu! Ja PIN kodu trīs reizes ievadīs nepareizi, norēķinu karti aizturēs bankas automātā un tās darbību automātiski apturēs. Šādā gadījumā ziņas par karti varat iegūt, zvanot pa tālruni **709282** jebkurā dienakts laikā. Mēs rūpējamies par klienta drošību!

Kā izņemt skaidru naudu?

Lai saņemtu ekrānā norādīto summu, nospiediet taustiņu pretim vēlamajai summai. Lai saņemtu summu, kas nav norādīta ekrānā, izvēlieties ekrānā «Cita summa». Pēc taustiņa nospiešanas pretim režīmam «Cita summa» ievadiet summu. Apstipri-

niet šo summu, nospiežot «Pareizi».

Ja esat kļūdaini ievadījis summu, nospiediet taustiņu pretim vārdam «Labot», ievadiet pareizo summu un apstipriniet, nospiežot «Apstiprināt».

Norādiet, vai jums ir nepieciešama bankas automāta kvīts par šo darījumu, attiecīgi nospiežot taustiņu blakus «Jā» vai «Nē». Pēc taustiņa nospiešanas bankas automāts lūgs jums paņemt savu karti un tad izdos naudu.

Atcerieties! Lūdzu, atcerieties, ka skaidras naudas summām, ko vēlaties saņemt no bankas automāta, ir jādalās ar 5 (piemēram, 10, 15, 20, 25, 40, 45 utt.).

Kā veikt maksājumus?

Lai apmaksātu rēķinus, vispirms izvēlieties ekrānā «Citas operācijas». Pēc tam izvēlieties «Rēķinu apmaksā». Norādiet, kuru ekrānā redzama uzņēmuma rēķinu jūs vēlaties apmaksāt. Norādiet, vai jums ir nepieciešama bankas automāta kvīts, par šo darījumu attiecīgi nospiežot taustiņu blakus «Jā» vai «Nē». Ievadiet rēķina summu un apstipriniet to ar taustiņu blakus «Apstiprināt». Ja esat nepareizi ievadījis summu, nospiediet taustiņu blakus «Labot». Ie-

jāiesniedz, lai saņemtu ES atbalstu vētras izpostīto platību atjaunošanai un citām darbībām mežā, aizpildīja projekta pieteikumu un meža atjaunošanas/ieaudzēšanas/uzlabošanas plānu. Eiropas Lauksaimniecības garantiju un virzības fonda nauda patlaban ir pieejama šādās mežsaimniecības aktivitātēs.

• **Lauksaimniecībā neizmantoto un krūmāju zemju apmežošana** — atbalsta summa meža ieaudzēšanai ir 400 €/ha, ieaudzētās mežaudzes kopšanai un aizsardzībai 2 gadus — 140 €/ha gadā, ieskaitot pieņemšanas gadu.

• **Lauksaimniecībā neizmantotajās un krūmāju zemēs dabiski ieaugušo mežaudžu kopšana un aizsardzība** 2 gadus — 140 €/ha gadā.

• **Mazvērtīgo mežaudžu vai koku sugu nomaīņa**, lai paaugstinātu biolo-

viadiet apmaksājamā rēķina numuru un apstipriniet to ar taustiņu blakus «Apstiprināt».

Ja nevēlaties veikt citu darījumu, nospiediet taustiņu blakus «Nē». Saņemiet kvīti par rēķina apmaksu, ja tādu pieprasījāt. Pēc pēdējā darījuma veikšanas bankas automāts lūgs jums izņemt savu norēķinu karti.

Kā noskaidrot konta atlikumu?

Lai apskatītu sava konta atlikumu, izvēlieties ekrānā «Bilance». Ja vēlaties uz ekrāna iegūt ziņas par konta atlikumu vai ari saņemt izdrukku ar konta atlikumu, nospiediet taustiņu blakus attiecīgajam uzrakstam.

Atcerieties! Krājbankas bankas automātos jūs varat iegūt informāciju par konta atlikumu tikai *Krājbankas* izdotajām kartēm!

Norēķinu kartes darījumu vēsture

Lai apskatītos pēdējos 5 darījumus ar savu norēķinu karti, vispirms izvēlieties ekrāna režīmu «Citas operācijas». Pēc tam izvēlieties «Darījumu vēsture». Pēc taustiņa «Darījumu vēsture» nospiešanas bankas automāts sāk drukāt kartes darījumu vēstures izdrukku. Vienlaikus uz ekrāna parādās jautājums: «Vai vēlaties veikt citu operāciju?». Ja vēlaties veikt citu darījumu, no-

kajā celtnē ir grūts, bet paveicams un nepieciešams uzdevums. Koncertā *Dziesma manai Dundagai* atkal pārliecinājamies, ka lielos pasākumos pils zāle ir nedaudz par mazu.

Labu laiku nav notikusi iedzīvotāju sapulce. Mana pārliecība ir, ka ierosmei jānāk no cilvēku vides. Ja ir nobriedis jautājums, tad arī cilvēki paši sapulcējas. Atcerēsimies, kā bija *piena karu* laikā! Tad dabiski sanācām kopām un jutām cits cita atbalstu. Par novadu veidošanu vēl noris sarunas, tāpēc sapulci rīkot būtu pāragri.

Taču es **cenšos pats pabraukt pa pagastu un apskatīties, kas notiek, kā cilvēki dzīvo**. Jau labu laiku interesējos par Dundagas kultūrvēsturisko mantojumu. Mani saista dzimtas Dundagā, pa brīvdienām bieži vien apmeklēju ciemus. Pēdējo reizi biju Ostē. Tā cenšos uzzināt un izprast, kas notiek pie mums ikdienā. Jāzina gan vēsture, gan šis laiks un jāsaskata attīstība. No vienas puses, sabrūk vecās mājas, taču palēnām parādās arī jauna dzīvība. Gan mantinieki, gan ienācēji atjauno vecās mājas, ceļ arī jaunas. Tā, piemēram, es redzēju atjaunotus *Čunčus* un *Titānus*. Tas vieš cerības.

Alnis Auziņš

spiediet taustiņu «Jā». Ja nevēlaties veikt citu darījumu, nospiediet taustiņu «Nē». Saņemiet savas kartes darījumu vēstures izdrukku.

Atcerieties! Krājbankas bankas automātos jūs varat apskatīties savas kartes darījumu vēsturi tikai *Krājbankas* izdotajām kartēm!

Pēc pēdējā darījuma veikšanas bankas automāts piedāvās jums paņemt savu norēķinu karti.

Lūdzu, iegaumējiet! Taustiņš «Cancel», kurš izvietots uz klaviatūras, ļauj atcelt jebkuru kļūdaini veiktu darbību. (Parasti iekrāsots sarkans.)

Izdzirdot skaņas signālu, naudu vai karti no bankas automāta izņemiet 30 sekunžu laikā. Pretējā gadījumā karte un/vai nauda bankas automātā tiks aizturēta.

Vienā reizē bankas automāts var jums izsniegt ne vairāk kā 30 banknotes. Ja jums nepieciešama lielāka summa, lūdzu, atkārtojiet skaidras naudas izņemšanas darījumu.

Nepieciešamības gadījumos, zvanot uz tālruni **7092020**, vienmēr saņemsiet bankas darbinieka padomu jautājumos par norēķinu kartēm.

Sagatavots no Krājbankas informatīvā materiāla

Laiks stādīt mežu!

Privātmežu īpašnieku mežos ir uzkrājušās laikus neatjaunotās platības, kas kopā ar šogad obligāti atjaunojamām veido 415,2 ha. **Cienījamie mežu īpašnieki, apmežojiet un izkopiet savus izcirtumus!** Grozījumi Meža likumā, kuri stājās spēkā 21. III, paredz, ka atjaunošanas termiņā vairs neieskaita ciršanas gadu, tas nozīmē, ka visiem izcirtumiem atjaunošanas termiņš pagarinās par 1 gadu. Liela daļa izcirtumu šajā laikā paspēj apmežoties dabiski, dažreiz vietām jāpiestāda, rudenī nedaudz jāizkopj. Ja vēlaties padomu par konkrētu izcirtumu vai citiem mežsaimnieciskiem jautājumiem, droši zvaniem saviem mežsargiem vai pa mežniecības tālruniem: 3242444, 3242375.

Ēriks Bērzkalns, Dundagas mežniecības mežzinis

Ciemos

CIRSTES

Ciems, kas lepojies ar skolotāju un literātu Frici Adamoviču, ar tādu retumu kā konfekšu fabrika, joprojām — ar Jušu dižakmeni un pagastā varenāko ozolu pie *Rīgzemjiem*, mūsdienās ir patukšs. Rosīgi saimnieko tikai dažas sētās.

NO FRIČA ĪVNIEKA PAGASTA APRAKSTA, 1933. GADS

Vecsaimniecības: Andžaki, Juši, Mukel-Meži, Pētermači, Rīgzemji, Sutenkalni.

Jaunsaimniecības: Bērvadi, Bērvadi-Mežmaļi, Birzgaļi, Brīvnieki, Celmeņi, Celmi, Druvīņas/ņi, Ežmaļi, Gravdankas, Īvkalni, Jaundangas, Jaunvārpas (Vīdales baptistu dr.), Kalnlauki, Kaanzemes, Klintskalni, Kūlani, Marsieši, Mestrukalni-Mežmaļi, Mežlīdumi, Mežmaļi, Puķulauki, Reinvaldi, Rendenieki, Tīrelpurvi, Trušiņi (bij. mežklausītāju māja), Vējnieki, Videnieki.

Zemels, *Birzgalos* — Eduards Petrovics.

Jāpiebilst, ka ciema iedzīvotājas Birutas Baumanes atmiņās māju saraksts diezgan atšķiras.

1872. gada 30. aprīlī Dundagas dziedāšanas biedrības dibināšanas sanāksmē piedalās arī «Janne Rehwald no Rihgsemm».

Kubalu skolas-muzeja (KSM) materiāli

IEVĒROJAMI CILVĒKI

Jūrskolotājs Ernsts Rēvalds

Rēvalds Ernsts (1849 Dundagas pag. *Rīgzemjos* — 1920.I.V Krievijā) —

• *Biruta Baumane (Cirvele), dz. 1931. g. Klintskalnos, kur dzīvo joprojām: «Pie Rīgzemjiem saimnieka Kalmana laikos bijusi konfekšu fabrika, sievas tur nesušas pienu. Acīmredzot taisījuši tādas konfektes kā Gotiņas. Pašam saimniekam laikam bija nams Rīgā. Otrā pasaules kara beigās Kalmana sieva ar dēlu aizbrauca uz Kanādu vai Ameriku, pats viņš pazuda.*

Autora foto.

Vēja dzirnavas Cirstes ciema *Rīgzemjos*, īpašnieks Rūdolfs Jaunvalks.

Celmu un akmeņu spridzinātāji Cirstes ciema *Pētermačos* — Ernests

jūrskolotājs. Māc. Ventspilī, Rīgā ieguvis jūrskolotāja tiesības. Strādājis Dundagas (Ģipkas) j-sk., pēc tam Vīdales pagastskolā. Pēc Dundagas j-sk.

Lāču dienā

29. III pirmsskolas izglītības iestādē *Kurzemīte* lāčojās lāči un bērni.

Marta beigās lāči mostas no miega un apmeklē bērnudārzu. Viens agrais lācis jau pirms mēneša bija iedundurojis bērnudārzā un pamodinājis pārējos. Šoreiz lielle zvēri bija ieradušies kuplā skaitā, tā, lai katrai grupīnai tiktu pa lācim. Bērni, lāču tuvumu laikus nojauzdami, bija atnesuši no mājām savus lāčus, kā arī nedēļu zīmējuši, li-

mējuši, griezuši ķepaiņus. No brūna kartona izgrieztie pilnīgi līdzinājās piparkūkām! Līdzās uz palodžēm gozējās visdažādākās lāču grāmatas.

Lāciskajā vidē, *Kurzemītes* vadītājai stāstot pasaku par Zeltmatītes piedzīvojumiem lāču mājā, pasakas tēli atdzīvojās un pamazām iesaistīja bērnus rotaļās, dziedāšanā, vingrošanā un citās lāceklibās. Bērnu smaidi, smieklī un aplausi apliecināja patiesu līdzīdzi dzīvošanu. Lāči, atnāciet arī citugad!

Alnis Auziņš

Īsti Dundagas svētki

1.IV pilī ar mīlestību skanēja viskaistākās dziesmas Dundagai.

Koncertā Latvijā pazīstami cilvēki, kā Indulis Emsis (Gunārs Kulpa) un Ingrīda Ūdre (Marita Čaunāne), priecēja ar dziesmu *Lauku gurķis Rīgas tirgū*. Uz īsu brīdi parādījās pats Maestro (Tālis Frišenfelds), virtuozī nospēlējot kādu no savām melodijām. Vislielākais prieks par drosmīgajiem dundadzniekiem, kas, pārrāvuši kautrīguma čaulu, kāpa uz skatuves un dziedāja no sirds. Redzējām atšķirīga vecuma cilvēkus, klausījāties dažādā stila mūzikā, no šlāgeriem līdz hip-hopam. Uztājās solisti, dueti, ansambļi (pat ar 10 dalībniekiem). Skatītāji — no maziem bērniem līdz sirmgalvjiem, Dundagas centra iedzīvotāji, gan kaļķenieki, gan sabdžīņi... Uztājās taču pārstāvji no dažādām mūsu pagasta (un ne tikai) vietām! Zāle bija pārpildīta kā grupas *Cosmos* uzstāšanās laikā. Skanot dziesmām

un aplausiem, šķita, ka visi elpo kopā.

Vērojām 18 priekšnesumus, to skaitā 2 populāras reklāmas lieliskā dundadznieku izpildījumā — *Ugunīga lava nāk un 1188*. Nespēdami turēties pretī mūzikas valdzinājumam, Gunārs uzdejoja ar Santu, bet kādā jautrākā brīdī uz skatuves sāka dejot grupa *Šarms* — 4 dāmas rozā rukšu tērpos.

Klausītāju balsojumā Zelta plati saņēma Lāsma Ziediņa par dziesmu *Vējš aiziet raudādams*, Sudraba plati Hanss Šmits — par pašsacerēto dziesmu *Tavas jūtas izgaist*, veltījumu meitenei, kas viņu pametusi, Parasto lielo plati — Gatis Nierliņš par dziesmu *Vilciens Rīga-Valka*. Taču klausītāju atbalstu un mīlestību piedzīvoja katrs, kas kāpa uz skatuves.

Gribas uzteikt visus: kultūras centra meitenes un sevišķi Santu, kas ļoti atraisīti vadīja pasākumu, dziedošos dundadzniekus, viņu muzikālos pavādītājus un apbrīnojami atsaucīgo publiku.

Diāna Siliņa

pārceļšanas uz Mazirbi bijis j-sk. pr-ks (1894 — 1915). Sākoties I. pas. karam, 1915 kopā ar j-sk. un tās arhīvu evakuējies uz Tartu, pēc tam uz Taganrogu (Krievijā). L. Seipulāne.

Enciklopēdija LATVIJAS JŪRNIECĪBAS VĒSTURE. 1850 — 1950. R: 1998.

Skolotājs un literāts

Fricis Adamovičs

Adamovičs ir viens no labākiem un ievērojamākiem mūsu klasiķu tulko-tājiem. Sevišķu veiklību viņš aizsniedzis Krilova fabulu un Puškina dzejo-lu, un sīkāko dramatisko darbu («Mocarts un Saljeri», «Skopais bruņinieks») pārdzeojumos. Ievērojamu meistarību A. parādījis Šekspīra drāmu («Julijs Cezars», 1896., «Makbets», 1898., «Richards III.», 1902.) atdzejojumos. No ci-

dzejojumiem viņam vislabāk padodas tie, kuros balādes elements. A. Krilova fabulu u.c. sīkākie tulkojumi visvairāk parādījušies «Austrumā». A. bij. arī žurn. «Druvas» redaktors (1912.)

Fridrichs Adamovičs dzimis 18. (6.) janvārī 1863. gadā Kurzemē, Dundagas Rīzemēs [Rīgzemēs] kā kalpa dēls. Pabeidza Baltijas skolotāju semināru un Pēterpils skolotāju institūtu (1886.). Darbojās kā skolotājs Krievijā. 1906. g. pārnāca uz Rīgu, kur strādā līdz šim laikam gan kā skolo-tājs, gan arī kā lektora vietas izpildītājs Universitātē.

Vidusskolā

No 21. līdz 25. IV Dundagas vidus-skolā ciemojās Dānijas Skovbo komūnas Jauniešu skolas 15 skolēni un 2 skolotāji. Viesus laipni uzņēma mūsu skolas skolēnu parlamenta jaunieši. Šogad projektā izveidoja filmu *I'm going democracy* par demokrātijas izpaušmēm jauniešu dzīvē — skolā, ģimenē un sabiedrībā kopumā. Projektā darbs notika 4 darba grupās, katra no tām filmēja savas idejas par minēto tēmu, izmantojot lomu spēles, diskusiju situāciju modelēšanai. Ciemu dienās dāņu skolēni varēja arī doties orientēšanās gājienā pa Dundagu, apmeklēt *Hip X Hop* pasākumu skolā, diskotēku un apskatīt kino pilsētiņu Tukuma rajona Slampē.

22. IV skolā kļuva audzinātāju metodisko apvienību vadītāju valsts seminārā viesi guva pieredzi par audzināšanas darbu un skolēnu parlamenta

Lieldienas Dundagā

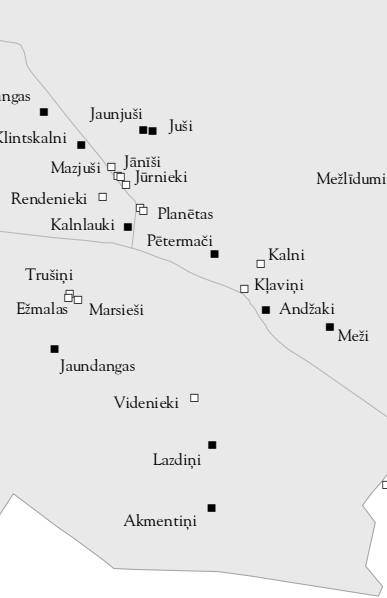
Lieldienu rīts atnāca jauks un saulains. Mājās sagaidījuši Lieldienu zakī un pasītušies ar olām, bērni kopā ar vecākiem varēja doties uz pils parku, kur divi rūķi un pilēns pēc iepazīšanās aicināja bērnus uz skatuves kopā rotaļāties, minēt mīklas un dejot. Bērni labprāt atsaucās un par rosīgu līdzdarbošanos no rūķiem saņēma krāsainas olas. Pēc tam visi, kas vēlējās, varēja ripināt olas un izšūpoties no sirds patikas, jo, kas Lieldienās daudz šūpojas, to vasarā neēd odi un visu gadu pavada možs prāts.

Smaida Šnikvalde

Alberts Prande. Latvju rakstniecība portretjās. R., 1926

.. No 1879. — 83. [Baltijas skolotāju] sem[inārā]. Pēc tā beigšanas 1883. — 86.

Cirstes

g. mācījies Pēterpils skolot. inst., ko beidzis 1909.g., ieguvis komercskolu skolotāja tiesības ģeogrāfijā un polit. ekonomijā. Strādājis 1886. – 99. Bauskas pils. sk., mācījis arī dziedāšanu, lut. ticības māc., rokdarbus un vadījis skolēnu orķestri. Vasarā darbojies par lektoru skolot. kursus (Liepājā, Dun-

darbu Dundagas vidusskolā.

Pēcpusdienā skolā *Hip X Hop* pasākumā uztājās ne tikai mūsu pašu skolēni ar dziesmām un dejām, bet arī projekta pārstāvji no Rīgas, un to visu filmēja LTV 7. Raidījums *Hip X Hop* ir tapis sadarbībā ar jauniešu organizāciju *Avantis* un *Sabiedrības integrāciju fondu*, raidījumos aplūko *hip-hop* un ekstrēmo sporta veidu vēsturi, jaunumus, kā arī intervē katras jomas personības.

28. IV Dundagas pilī norisinās pasākums *Izglītība iziet ielās* ar vairāku Latvijas skolu līdzdalību.

Norika Kunderka, direktora vietiece audzināšanas darbā

Dundagas vidusskola sirsnīgi pateicas viesmīlīgajām dundadznieku ģimenēm, kas laipni uzņēma dāņu jauniešus. Īpašs paldies Raimondam Lugēņinam un Zandai Nepartei par atsaucību projekta darba gaitā!

Dzīves vilcienā

Pasaka, kāds stāsts, dzeja un nenopietns dzejolis ventīņu mēlē (ar rīdzinieka akcentu) par Jorena piedzīvojumiem medībās, anekdotes, parodija un, protams, dziesmas, pārsvarā Harija Ozola sacerētas, — tāda īsumā bija grupas *Romeo* (H. Ozols un Didzis Rijnieks) un Santas Zapackas koncerts 23. IV pils zālē. Tās nosaukums — *Šai dzīves vilcienā*. S. Zapacka, šis populārās dziesmas izpildītāja, sacīja, ka mēs katrs esam savā dzīves vilcienā, bet koncerts pilī ir kā pietura. Tur gan bija diezgan daudz brīvu vietu.

Diāna Siliņa

Pret sarkano gaili!

Katru pavasari pieaug ugunsgrēku skaits, arī mūsu pagastā.

Līdz 26.IV pagastā reģistrēti 4 kūlas ugunsgrēki, trijos bija jāpalīdz ugunsdzēsējiem. Divos gadījumos kūla aizdegusies no nepareizi kurinātiem ugunskuriem, divos gadījumos iemesli nav zināmi. Visvairāk kūlas ugunsgrēku, vairāk par 10, bija 2004. gadā, pērn — 7.

Kurinot ugunscurus, vieta jāatbrīvo no sausās zāles, kokiem — degtspējīgiem materiāliem, jānodrošinās ar ugunsdzēsības inventāru. Ugunsdrošības noteikumi prasa, lai 4 stundas pēc ugunsbīstamu darbu veikšanas kontrolētu ugunsbīstamo darbviētu.

No 25. IV valstī noteikts ugunsnedrošais laiks, kad mežā dedzināt ciršanas atlikumus atļauts tikai ar valsts mežziņa ikreizēju rakstisku atļauju. Taču, arī kurinot ugunscurus pie mājām lauku apvidos, būtu jāsaazinās ar mežniecību, lai nemaldinātu mežu ugunsdrošības uzraudzības torņu dežurantus.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss noteic, ka par ugunsdrošības noteikumu neievērošanu vai pārkāpšanu var piemērot nauda sodus — fiziskām personām līdz Ls 150, juridiskām — līdz Ls 3000.

Uldis Dēvits, Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Dundagas posteņa komandieris

Pūralāde

Te ir mana Dzimtene, smilšainais krasts...

Ar Kārli Ludevigu tiekots pili, tagadējā redakcijas telpā, kur pirms gadiem 70 — 80 viņš pavadījis bērnību un pusaudzā gadus. Kurš pie kura mēs esam ciemos? Kārlim Ludevigam noteikti šī vieta ir daudz nozīmīgāka nekā man: viņš te nodzīvojis 13 skaistus gadus, piedzīvojis arī sāpīgus tuvinieku zaudējumus.

Mans sarunu biedrs ir dzīli iesakņojies Dundagas pusē, savā garajā mūžā daudz ko pieredzējis, bet atceras vēl stāstus par vectēva tikšanos ar baronu Ostenzakenu un tēva piedalīšanos 1905. gada revolūcijā, pēc tam dzīvi izsūtījumā un atgriešanos no Sibīrijas. Kārlis Ludevīgs, 25 gadus nostrādājis par mežsargu šaipusē, saka: «Ja dzīvotu otrreiz, noteikti būtu mežsargs.» Visu mūžu viņš pavadījis Dundagā, vien trīs gadus piespiedu kārtā Vācijā un veselu gadu pēc tam mērojis ceļu atpakaļ.

Bērnība Dundagas pilī

Kad atnācām dzīvot uz pili, biju četrus piecus gadus vecs. Nekā daudz mums te nebija: kumode, galds, drēbju skapis, plīts un trīs gultas, skapis ar produktiem — priekšnamā. Reizēm otrdienas vakaros te vairāki cilvēki gulēja uz grīdas — sabraukuši no dažādām pagasta vietām, lai trešdien satiktu pagasta vecāko. Vienreiz nedēļā viņš ar zirgu atbrauca no savām mājām. Pretī, kur tā izbūve uz āru, sēdēja pagasta vecākais un rakstvedis Sauleskalns. Mans tēvs Jānis Ludevīgs bija pils pārzinis, viņu godāja par komandantu. Tēvam bija telefons. Katru dienu pusdienlaikā uz pastu speciālā somā bija jānes ierakstītās vēstules. Tēvs atbildēja par to, lai saimnieki laikus piegādātu malku, lai tās pietiktu, lai tā būtu saskaldīta. Viņš kurināja pili, tur bija centrālā apkure. Māte rūpējās par kārtību un tīrību pili.

Latvijas vanagi

Man nebija vēl četrpadsmit gadu, kad iestājos *Latvijas vanagos*. Tādi bija tikai pirmās brīvvalsts laikā, pastāvēja līdz 1940. gadam. Bijām sportiska organizācija. Vingrinājāmies, braucām uz skatēm, ekskursijā pa Latviju valējā mašīnā, rīkojām balles. No centra bijām kādi desmit piecpadsmit zēni, gandrīz visi vienos gados. Pieaugušo bija vairāk, arī sievietes. Mūs vadīja Eduards Vērpējs. Mums bija glīta josta ar lielu sprādzi, uz tās — emblēma ar uzrakstu *Stāviet stipri par Latviju!*, krūšu nozīme un forma: zaļš kaklauts, pelēks krekls un laiviņcepure. Arī apliecība. 18. novembrī un 15. maijā bija parādes pils parkā, kur estrāde. Tur piedalījās *Latvijas vanagi*, aizsargi, mazpulki, strēlnieki, sportisti, ugunsdzēsēji un lielākie skolēni. (15. maijā jau bija brīvlaiks.) Ja 18. novembrī bija barga ziema, tad negājām. Pils telpā, kas tagad atrodas pretī kolonzaīei, bija *vanagu* sarīkojumi, cilvēki labprāt nāca skatīties.

Kara laikā

1936. gadā man nomira māsiņa, pēc gada — mamma. Palikām ar tēvu divatā. Tēvs jau bija vecs, no pils aizgājām. Labi, ka tante, mana krustmāte, pieņēma savos *Apšniekos*, kur viņi dzīvoja ar onkuli divatā, abi neprecējušies. Sākās kara laiki, un pienāca paziņojums, ka esmu norīkots Vācijā sezonas darbos.

Vācijā varējām izvēlēties, kur strādāt. Nonācu Rostokas tuvumā. Strādāju pie saimnieka Hermana Šlāfa visādas lauku darbus.

1. maijā pie mums ienāca padomju karavīri. Viņus interesēja sabiedrotie.

• **Kārļa Ludevīga Latvijas vanagu biedra apliecības lappuse.**

• **Iesvētības Dundagas ev. lut. baznīcā 1939. gada 9. jūlijā. Augšējā rindā 2. no labās Kārlis Ludevīgs. Centrā no kreisās uz labo mācītāji Jānis Saulītis, Edgars Vīle un Voldemārs Frišenfēlds.**

To mēs nezinājām. Vācieši līdz pēdējam brīdim cerēja, ka uzvarēs. Viņi nespēja noticēt, ka ir karu zaudējuši. Pie Oderas (Vācijas — Polijas robežas) šāva liелgabali, to varējām dzirdēt. Tad pēc pāris dienām parādījās vācu kareivji. Basām kājām, zābakus pārpleciem. Viņi ieradās no frontes, no Oderas. Pēc kāda laika parādījās arī vācu virsnieks, pavisam nožēlojams — viens uzplecis noplēsts, viss dubļains,

• **Kārlis Ludevīgs Vācijā. Privātpersonas kara laikā nedrīkstēja fotografēt. Kārli nofotografēja tikai tāpēc, ka viņš bija fotografam aizvedis portfeli ar olām. To savukārt bija sagādājis viņa saimnieks Hermanis Šlāfs.**

netīrs. Kapitulācija! Otrajā dienā no rīta pa logu redzējām padomju karavīrus. Neviena tanka, neviena šāviena.

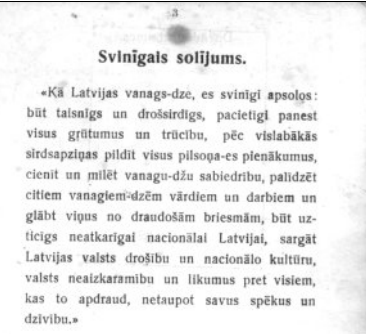
Tālā ceļa sākums

Nu varējām iet, kur sirds kāro. Bija iespēja braukt arī strādāt uz Kanādu meža darbos, taču ne brīdi nešaubījies, ka atgriezīšos Latvijā. Mēs, četri no Latvijas, tikām pie zirgiem un devāmies uz māju pusi. Zirgi staigāja apkārt, ņem, kuru grib. No saviem saimniekiem neko nepaņēmām. Zinājām mājas, kur dzīvoja nikni saimnieki, tur arī tikām pie zirgiem un ratiem. Mājupceļš ilga vairāk nekā gadu: 1945. gada 3. maijā devos no Vācijas uz Latviju, bet Dundagā ieradās 1946. gada

25. maijā.

Līdz pašai Oderai (160 km) nogājām kājām: mantas salikām vezumā, paši pajūgam līdz. Līdz rudenim braukājām pa Vācijas ziemeļu daļu, kamēr tikām pie Oderas. Nekur mūs nesagaidīja kā cietušos. Pa ceļam krievu karavīri mums atņēma mantas: man — ermoņikas, ceļabiedram — pulksteni.

Ar zirgiem mums klājās visādi, bieži nācās tos pa ceļam mainīt. Reiz tikām pie jātnieku zirga, kas nekad nebija ratos jūgts. Nāk krievu tanks liel

ātrumā pa šoseju garām, ceļš nošūpojas vien. Es ar zirgu pa grāvi, ilkss pušu. Samainījām šo zirgu ar poļiem pret citu, bet tas izrādījās tik vārgs, ka tikko aizbraucām līdz tuvākajam ciemam, pa reizei vēl stūmām un vilkām. Ievēdam zirgu stallī, paši iegājām mājās pārnakšņot. (Visi ciemi bija tukši. Ej, kurā mājā gribi.) No rīta skatāmies — mūsu zirdziņš beigts. Ko nu? Divi krievi iet apskatīties ciemu. Pēc kāda laika iebrāuc ar lepmu liniņdrošku sētā. Kamēr šie ieiet mājā, mēs atsiensam zirgu un prom. Vēl pa ceļam dabūjām vienā otrā muižā pastrādāt. Mūs aizturēja un nelaida tālāk, kamēr nebija nepieciešamie darbi izdarīti. Tad mūs aizveda uz Ščecinu, kur krievu virsnieks izrakstīja dokumentus, ka varam braukt uz mājām.

Filtrācijas nometnēs Grodņā

Taču Grodņā mūs aizturēja filtrācijas lēģerī. Arī dokumentus atņēma, citādi mums nedeļa ēst. Šeit pavadīju deviņus mēnešus. Pēc dienām trim četrām visiem lika nostāties ierindā. Bijām kāds simts. Pavēlēja soļot uz vārtu pusi, tur apstāties. Tad nosauca divdesmit uzvārdus un šos cilvēkus sūtīja ar vilcienu prom. Tikai vēlāk uzzinājām, ka viņiem jābrauc uz Ķīnu karot (notika Ķīnas — Japānas karš). Arī mans uzvārds bija tajā sarakstā, bet Dievs mani brīnišķīgi sargāja. Pirmajā reizē virsnieks bija izlaidis kādu lappusi, un tāpēc mani nenosauca. Pēc tam divas reizes viņš, lasot sarakstu, mani pieminēja, bet tajās reizēs biju saslīmīis un norīkots kādā citā darbā, tāpēc ierindā nebiju.

Braucot no Ščecinas uz Grodņu, man sāka sāpēt labais sāns un priekšējā puse starp kaklu un plecu. Lai kam bija vējš sapūtis. Dakteris teica — gan jau pāries! Kļuva aizvien švākāks. Daktere domāja, ka man tuberkuloze pēdējā stadijā. Ielika mani tūlīn slimnīcā. Lielā telpā bija kādi trīsdesmit cilvēki, un skats tur bija bēdīgs. Sa-

skrēja asaras acīs — vai tiešām man tuberkuloze? Savs labums jau tur bija — šos slimniekus laida mājās. No rīta cits dakteris man saka: «Jums nav tuberkuloze, bet pleverīts.» Pārcēla mani uz citu istabu. Tur nodzīvoju kādu nedēļu, bija labi, žēl šķirties. Pēc tam aizsūtīja mani uz virtuvi pavāram par palīgu, bet nedomā, ka tur kāda paradīze! Pavārs bija ļoti skops. Maizi gan varēju dabūt.

Tad mani pārcēla uz 28. armijas štābu. Tur bija jāstrādā dažādi darbi. Reiz mūs ievēda pagrabā un lika izlādēt un šķirot ieročus. Tie visi bija tikko no frontes. Kādam gados vecākam ukrainim sprāga revolveris, labi, ka nevienu neievainoja. Trīs pēdējos mēnešus biju palīgs celtniecībā.

Neizdevies bēgšanas plāns

Līdz Lietuvas robežai bija 25 kilometri. Domāju — vasarā bēgšu prom. Sargs pie vārtiem bija, bet tā jau tur varēja brīvi staigāt, nekādas dižās kontroles nebija. Pienāca aprīlis. Kāds

mājām, ka viņi mūs tur par spiegiem. Kāds lietuvietis teica, ka mūs vedīs uz lielāku pilsētu, tuvāk Latvijai.

Lielajā pilsētā mums jautā, kas esam. Mans biedrs bija vācu formas tērpā, bez dokumentiem. Man bija Latvijas pase un divas grāmatas: *Tev mūžam dzīvot, Latvija!* un *Vācijas kartes*. (Kad es beidzu skolu, bija atbraucis Jānis Jaunsudrabiņš uz pamatskolas 6. klases izlaidumu, paspieda roku un uzdāvināja savu grāmatu. Trīs gadus Vācijā to izvadāju līdz. *Latvijas vanagu* apliecība palika mājās, Dundagā, tāpēc tā ir saglabājusies vēl tagad.)

Par Jaunsudrabiņa grāmatu krievu majors, čekas priekšnieks, jautāja: «Kas tā tāda ir? To tu vairs nedabūsi.» Tā viņš grāmatas neatdeva, bet atstāja Latvijas pasi un atlaida mūs, teikdams, ka tuvumā ir dzelzceļš, lai sēzoties vilcienā un braucot uz savu Latviju. Mežmalas valkā skatoties, nodziņnā bārdas. Kādā mājīnā lietuviete sasmērēja sviestmaizes ceļam.

Pie dzelzceļstacijas, lai niekultos nepatīkšanās, gulējām kapos un gaidījām vilcienu. Ar preču vilcienu braucām uz Kaupu. Mums bija jātiek uz Šauliem. Cilvēku pūlis grūstās un grib dabūt biļetes, bet tās dod tikai, ja brauc komandējumā. Iespraucos pūlī, un iznāca tā, ka milicis mani piegrūda pie kases, bet kasiere apmulsusi iedeva divas biļetes. Tā tikām uz priekšu. Mažēķus jau mans draugs pazina. Pa krūmiem devāmies uz Latvijas pusi.

Atkal Latvijā!

Redzam mežus, tie — Latvijas meži. Pārejām Vadakstes upi, kas šķir Lietuvu no Latvijas. Tur ieraugu mazu meža celiņu, pārņem liels savilņojums. *Te ir tava Dzimtene./ Smilšainais krasts./ Te pa baltu miglas stīgu/ Ceļu mājup rast* — tā ir visskaistākā dziesma. Kad to dzirdu, vienmēr atceros aizkustinojumu, kāds bija, atgriežoties Latvijā.

Kad izgājām mežinām cauri, nonācām pie drauga vectēva, kam bija viena roka. Ieradāmies taisni uz kartupeļu stādīšanu. Palīdzējām. Nakti pārlaidām mazā šķūnītī. Draugs palika turpat, bet es devos uz Dundagu. No Reņģes stacijas aizbraucu līdz Jelgavai, tālāk līdz Stendei, tad ar mazbānīti uz Dundagu. Iekāpu mazbānītī, naudas nav, biļetes nav. Kontrolieris Dzelzītis tikai noteica: «Labi. Kādreiz tu Dundagā nopērc arī biļeti.»

Pie *Eniņiem* redzu — luterāņu baznīca vēl Dundagā stāv. Domāju — kas mājās? Skatos, tāds brangs, smuks zirgs ganībās. Onkulis sēž ar pīpi. Viss kārtībā. Desmit dienās biju nokļuvis no Grodņas līdz Dundagai.

Diāna Siliņa

Foto no Kārļa Ludevīga albuma

• **Kārlis Ludevīgs 2006. gada 5. aprīlī pie pils.**

Pie mums, uz zemēm

KAS JAUNS ŪDENS PROJEKTĀ?

Kopš jaunā gada *Guntis Kārklevalks* koordinē apjomīgo projektu «Ūdenssaimniecības attīstība 14 Kurzemes reģiona pašvaldībās». Pašlaik notiek projektēšana, topogrāfiskā uzmērīšana un citi izpētes darbi, kas saistīti ar būvdarbu uzsākšanu.

— Mans uzdevums ir pārraudzīt lielā projekta virzību. Kopējā projekta summa ir apmēram miljons latu, no tās 85% ir ES Kohēzijas fonda finansējums un ap 11% — pašvaldības daļa. Tas nozīmē, ka mūsu ieguldījums ir aptuveni 150 000 eiro plus vēl PVN. Vides ministrija apmaksāja izpēti, un caur to plūst viss finansējums.

Balstoties uz tehniski ekonomisko aprēķinu, projektē Vides ministrijas konkursā uzvarējusī līgumsabiedrība *Fichtner&VentEko*. Starp projektētāju, ministriju un pašvaldību kā vidutājs un reizē uzraudzītājs darbojas projekta ieviešanas vienība valsts SIA *Vides projekti*. Savukārt mēs vērtējam jau projektēto un dodam savu piekrišanu. Saskaņošanas kļūst aizvien vairāk, un tas ir visai sarežģīti. Nākas iedziļināties daudzās līdz šim nezināmās lietās un kopā ar citiem pašvaldības speciālistiem pieņemt lēmumus. Darbi dabā — rakšana — varētu sākties 2007. gada beigās.

30. III bija apstiprināts sākotnējās projektēšanas ziņojums, kurā pēc uzmērījumiem dabā ir precizēti būvindikatori, t.i., ūdenssvads paplašināsies par 2160 metriem, kanalizācijas tīkls — par 900 metriem, un vēl 300 metru kanalizācijas tīkla rekonstrukcijas. Dundagas notekūdeņu attīrīšanas ietaises iegūs jaunu attīrīšanā izmantoto dūņu uzglabāšanas lauku.

Vienu kanalizācijas sūkņu staciju rekonstruēs, otru izbūvēs no jauna. Pilnībā mainīsies dzeramā ūdens sagatavošana. Dundagā uzbūvēs jaunu ūdens atdzelžošanas staciju kopā ar 2. līmeņa ūdens pacelšanas staciju. Tas nozīmē, ka Dundagai ūdeni pados ar sūkņu palīdzību no daļēji zemē paslēpta rezervuāra, nevis no ūdenstornja, kas atzīts par turpmākajai lietošanai nederīgu. Jaundundagā uzbūvēs dzeramā ūdens sagatavošanas staciju un izurbis jaunu artēzisko urbumu, kā arī Jaundundagai jaunu notekūdeņu attīrīšanas staciju, izbūvēs kanalizācijas tīklu (400 metrus)

un ūdensvadu (360 metrus).

Mēs no savas puses darba gaitā neko īpaši nespējam ne bremzēt, ne paātrināt. Kavēt varētu tad, ja gribētu ko būtisku grozīt, bet pēc saru-

ar zviedru pašvaldību Dundagā esam izmēģinājuši membrāna tehnoloģiju ūdens attīrīšanā un gribam, lai projektētāji salīdzinātu atdzelžošanas iekārtu un membrānu tipa attīrīša-

• **Guntis Kārklevalks: «Projektu īstenojot, ūdenstornis (aiz muguras) vairs nepildīs savus uzdevumus, toties šeit būs tvertne, kas lielākoties atradīsies zem zemes un nepieciešamo spiedienu ūdensvadu sistēmā radīs ar sūkņiem».** Autora foto

nām ar Vides ministrijas speciālistiem un projektētāju secinājam, ka to nedrīkst, jo viņi ievēro valstī noteiktos normatīvus.

Projektētāji piedāvā ūdeni tikai atdzelžot. Jā, to vajag, taču sadarbībā

nas lietderību ilgākam laikposmam. Viņi iebilst, ka tās esot ļoti dārgas un ka šādu tehnoloģiju nemaz nevajagot, jo ūdens analīzēs normas pāršniedz tikai dzelzs daudzums. Tomēr magnijs un vēl citas ūdenī ietilpsto-

šas vielas aizaudzē kanalizācijas un ūdens tīklus. Atbdzelžojot ūdeni ar gaisa palīdzību, vienlaikus paaugstināsies ūdens cietība, un šī iemesla dēļ ātrāk noliotosies sadzīves tehnika — tējkannas, veļas mašīnas u.tml. Sagatavotais ūdens gan atbildīs mūsu valsts dzeramā ūdens normatīviem, taču iedzīvotājiem būs jātērē vairāk mazgājamo līdzekļu un atkaļķotāju. Tas savukārt nozīmē, ka vairāk darba būs notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm.

Membrānu tehnoloģija šīs problēmas novērstu. Skaidrs, ka membrānu tehnoloģijas iekļaušana projektā *Fichtner&VentEko* sarežģītu dzīvi. Šī tehnoloģija pēdējos divus trīs gadus ienāk un attīstās Eiropā, un Zviedrijā pēc tās jau ir liels pieprasījums. Jāuzsver, ka Skandināvijā atbilstošās prasības ūdenim ir stingrākas, un var gadīties, ka arī Latvijā pēc kāda laika dzeramā ūdens normatīvus paaugstinās. Kā rīkosimies tad? Skaidrs, ka prātīgāk būtu jau tagad izraudzīties tādas iekārtas, kas nodrošinātu visādā ziņā kvalitatīvāku ūdeni, jo — kad vēl būs tik apjomīgs projekts un izdevība kaut ko būtiski uzlabot? Diemžēl iespējas šajā ziņā diktēt mūsu gribu ir gandrīz līdzvērtīgas nullei.

Alnis Auziņš

Izdomāts ļaunums

(Par manu «ļaunumu» pret G. Ralli — SIA *Ziemeļkurzeme* vadītāju.)

Mani kritiskie raksti, piezīmes un mutiskie aizrādījumi par komunālās saimniecības un būvniecības problēmām un priekšlikumi to risināšanai ir manis, Dundagas vidusskolas 5. izlaiduma absolventa, Dundagas iedzīvotāja, privatizēta dzīvokļa īpašnieka, sertificēta būvinženiera nesavtīga palīdzība pagasta kopējā lietā. To nav varējis izprast G. Ralle, toties izpilddirektors A. Kojro vairākkārt atzinīgi un ar pateicību novērtējis manas aktivitātes (vēstules Nr. 1-12.1/43 no 18.02.04; Nr.3-23.1/263 no 20.05.05.), tāpat padomes pr-jis G. Laičāns (mutiski).

Mans raksts *Talsu Vēstīs* 11.02.06., kas tā aizvainojis G. Ralli, bija ievietots kā atsaucē sadaļai «Pašvaldību budžets 2006», jo tur padomes pr-jis G. Laičāns izteicās, ka Dundagas iedzīvotāji neizrāda interesi, kā pašvaldība tērē viņu nodokļu naudu. Tā kā esmu pensionārs ar ciešama apmēra pensiju un tādējādi arī nodokļu maksātājs (lai cik tas arī būtu netaisnīgi), vēlējos uzlabot dundadznieku imidžu un rakstīju par mūsu, t.i., vēlētāju problēmām, bet kļuvu par ļaundari, «latvieti latviešu ēdēju» (tā G. Ralle

par mani *Dundadznieka* Nr. 3[49]). Domāju, ka deputātu padomei nav aizmirsies pagājušā gadā priekšvēlēšanu programmā solītais un rakstītais: katrs iedzīvotājs kā pagasta attīstības veidotājs; deputāta darbības principi — atbalstīt, nevis atteikt; ierosināt, nevis noklusēt; informēt, nevis slēpt; atzīt kļūdas, nevis melot; pagasta infrastruktūrā — pagasta apkures sistēmas optimizēšana centrā un kvalitatīva dzeramā ūdens apgāde. Šī jaukā programma mani sajūsmināja un iedrošināja.

Par dzeramā ūdens atdzelžošanu lūdzu, runājam, atrunājamies jau no 1991. gada, esmu zvānījis un rakstījis rajona un pagasta iestādēm, un, ja pēc 14 gadiem par šīm neizdarībām ziņoju valsts iestādēm, domāju, ka to nevar kvalificēt kā ļaunumu pret otru latvieti, konkrēti pret G. Ralli. Mums, Dundagas iedzīvotājiem, pilnīgi vienai, vai šo atdzelžošanas efektu pievarēs Ralle, Kojro, Laičāns, Kļaviņš, Liepiņš vai kāds jaunpieņemts darbinieks, bet jābūt pozitīvam rezultātam (ūdens atbilstība standartnormatīviem un nevis pagaidu normām) un nevis gadu no ga-

da jāpārceļ izpildes termiņš.

Komunālā dienesta vadītājs aizvainojies par manis pieminēto gaidāmo attīrītā ūdens cenas paaugstinājumu, bet labi atceros personīgā sarunā G. Ralles teikto, ka ar zviedru paņēmieni atdzelžotais ūdens būšot dārgāks. To pašu par ūdens cenu varam lasīt arī *Latvijas Avīzē* 12.08.04., kur arī G. Ralles optimistiskais solījums, kas vēlākais 2006. g. Dundagā būs ļoti labs dzeramais ūdens, bet iepriekšējā *Dundadzniekā* lasām, ka tikai 2007. g. paredzēts uzbūvēt ūdens sagatavošanas staciju? Šī 14 gadus ilgā solījumu pārceļšana atgādina padomju laika anekdotes par komunismu, kas jau redzams pie horizonta. Vēlos dalīties ar dundadzniekiem labā skaudībā par ūdens atdzelžošanu citur Latvijā: Liepājā jau no 2001. g. darbojas Somijas firmu iekārtas, Ventspilī samontēta un darbojas no 2004. g. otrās puses atdzelžošanas iekārta, ko valsts komisija pieņēma 2005. g. janvārī (nevis gada beigās, kā apgalvo G. Ralle), Valmieras raj. Kocēnos (nedaudz mazāks pagasta centrs nekā Dundaga) 2004. g. sākumā sāka darboties atdzelžošanas iekārta, kas izmaksāja tikai Ls 6500 utt. Nav jau visur bezizeja!

Jānovēl operatīvāka, ciešāka sadarbība komunālās saimniecības vadītā-

jam, izpildedirektoram, pagasta padomes deputātiem, lai apspriestu, tehniski juridiski pareizi risinātu iedzīvotāju ierosinātos priekšlikumus un neaizstāvētu principu «slīcēju glābšana pašu slīcēju rokās», jo komunālās saimniecības uzņēmumā ir speciālisti, kas var veikt dzīvojamā fonda apsaimniekošanu un, mēs par to maksājam. Mēs ierosinājam, kā cīnīties ar kurināmā piegādes un apsaimniekošanas maksājumu parādniekiem, bet, ja tas nav pieņemams, tad gaidām citus efektīvus paņēmienus (mūsu valsts infantilā humānisma izpratne liedz nosaukt vārdā un publikot avīzē neapzinīgos nemaksātājus tāpat kā piedzērušos autovadītājus). Risināt tehniskus jautājumus bez iedzīvotāju pilnsapulcēm izpildorgāni negrib (tā var izvairīties no darīšanas, jo taisnība G. Laičānam jau ir, ka vairums iedzīvotāju ir pasīvi ierosināšanai, apspriešanai). Par to pārliecinājāmie, kad ar T. Ezeriņu vācām parakstus priekšlikumiem par apkures optimizāciju un centāmiem pierunāt likvidēt kurināmā parādus pagājušā gadā. Kādu aktivitāti var gaidīt no cilvēka, kurš sēž pie pusizdzertas šņabja pudeles un stulbi blenž televizora ekrānā, kurš pamodināts no reibuma izgulēšanas, vai kundzītes, kas apvainojusies, ka es

vienpersoniski tik daudz priekšlikumu sadomājis.

Paturu spēkā savu priekšlikumu, ka pašvaldības pārstāvjiem, ieinteresēto daudzdzīvokļu namu pārstāvjiem (vecākajiem u.c.), priekšlikumu iesniedzējiem jāsež pie apaļā galda un profesionāli jāapspriež rīcības plāns apkures optimizēšanai, lai vasarā paspētu sagatavoties nākamajai apkures sezonai.

Ja mana dzīves un profesionālā pieredze var noderēt pagastam, vienmēr esmu gatavs palīdzēt. Bet tas nenozīmē, ka dziedāšu tikai slavas dziesmas jebkura posteņa amatpersonas darbībām. Neraugoties uz apsaukšanos par «ļaundari un latviešu ēdāju», kritizēšu jebkuru paviršību, neizdarību un kļūdu, un ne jau aiz ļaunuma, bet lai Dundaga būtu skaistāka un mums tanī dzīvot patīkamāk.

Miervaldis Ceimurs

Redakcija un redakcijas kolēģija pilnībā pievienojas Ceimura kunga raksta pēdējai daļai — «lai Dundaga būtu skaistāka un mums tanī dzīvot patīkamāk». Tāpēc ar šo jauko novēlējumu pieliksim punktu Ceimura kunga publikācijām Dundadzniekā.

Ar bibliotēku uz «tu»

Aprīlī Latvijā norisinās bibliotēku nedēļa. Dundagas pagasta bibliotēkā 21. IV notika pasākums Grāmata bibliotēkas plauktā & datu bāze. Uz tikšanos pagasta bibliotēkas vadītāja Ruta Emerberga aicināja lasītājus un pagasta deputātus. Par paveikto, tagad skatāmo un lasāmo, kā arī iecerēto pastāstīja R. Emerberga, viņu papildināja Dundagas vidusskolas bibliotekāre Inga Leistmane.

Uzzinājām, ka pašlaik bibliotēkā skatāmas vairākas izstādes: pieaugušo nodaļā — *Arī es esmu interesanta* (70. — 80. gadu populārās grāmatas Latvijā), bērnu nodaļā — *Piektā klašu skolēni iesaka izlasīt*, bet lasītavā — *Andas Līces jubilejas izstāde*. Pieaugušo nodaļā jaunāko grāmatu stendā nav romānu — pēc tiem ir

tiek liels pieprasījums, ka lasītāji pierakstās rindā. Pašlaik lielu interesi izraisa Laimas Muktupāvelas romāns *Mīla Benjamiņa*. Arī lasītavā regulāri aplūkojami jaunākie nedēļas laikraksti un žurnāli.

Bibliotēka īstenojusi vairākus projektus: regulāri kopš 2003. gada rīko *Bērnu žūriju*, piesaista līdzekļus, lai iegādātos jaunas grāmatas, to skaitā pirmskolas vecuma bērniem, un citus izdevumus. 2004. gadā bibliotēka piedalījās projektā *Atslēga uz e - pasauli Talsu rajona bērniem*. Tajā iekļautas visas rajona bibliotēkas, kas apkalpo bērnus, tāpat arī Dundagas vidusskolas bibliotēka, ar kuru izveidojusies ļoti laba sadarbība. Projektu atbalstīja, un līdz ar to 2005. gada vasarā bibliotēka tika pie 3 datoriem ar interneta pieslēgumu.

2005. gadā bibliotēka piedalījās VKKF

mērķprogrammā Bibliotēku, muzeju, arhīvu sadarbības digitālā vidē veicināšana ar projektu Dundaga un dundadznieki internetā. Ieguvums: divi datori apmeklētājiem, viens — bibliotekārei, skeneris un fotoaparāts (ar tiem strādā bibliotekāre Daiga Muželovska), speciālā bibliotekārā datorprogramma *ALISE*. R. Emerberga saka lielu paldies par atbalstu Unai Upītei un Ingai Leistmanei, par informāciju Kubalus skolas-muzeja darbiniekiem, laikraksta *Dundadznieks* redkolēģijai. Arī bibliotekāres — Daiga Muželovska, Ina Eihlere un Inese Napska — šajā projektā ieguldījušas lielu darbu. Projekta turpinājumā iesaistīs skolēnus projektu nedēļās, pētot nozīmīgu dundadznieku dzīvi un darbu.

Dundagas bibliotēka ir pirmā Talsu rajona pagastu bibliotēka, kas izmanto programmu *ALISE*, proti, paralēli kartīšu katalogam bibliotekāri veido datu

bāzi internetā. Ar laiku ziņas par lasītājiem būs jebkurā datorizētā bibliotēkā. Tagad internetā jau ir pieejams grāmatu reģistrs. Varam noskaidrot, kurā rajona bibliotēkā kāda grāmata atrodas. Viegli to izdarīt no Dundagas mājas lapas www.dundaga.lv. Tajā pieejami visi *Dundadznieka* numuri. D. Muželovska veikusi ļoti lielu darbu, bibliogrāfiski apstrādājot avīzes rakstus un ievadot informāciju rajona kopējā novadpētniecības datu bāzē.

Datori ir arī Kaļķu un Vīdales bibliotēkās, bet nav interneta pieslēguma. Velga Rozenberga un Aina Bērzkalne, tāpat kā pagasta bibliotēkas darbinieces, par projekta līdzekļiem apguva datorprasmi.

Tāpēc vajadzīgi datori pagasta bibliotēkas bērnu un pieaugušo nodaļā.

Ir pieejama arī datu bāze *Letonika*. Tā ir jauna interneta uzziņu un tulkošanas

sistēma, kas palīdz atrast vajadzīgo informāciju internetā. Šī ir maksas datu bāze, tāpēc to pilnībā var izmantot tikai no pagasta bibliotēkas datoriem, kā izmēģinājuma bezmaksas versija vēl maijā būs vidusskolas bibliotēkā (sk. arī *Dundadznieks* Nr.2, 2006). *Letonika* informāciju par Latviju ļauj meklēt reizē 7 enciklopēdijās.

R. Emerberga atzina, ka Dundagas pašvaldība ir bijusi dāsna, piešķirot budžetā līdzekļus jaunu grāmatu iegādei un pilnībā visai preseī. Bibliotēkā pēdējos 2 — 3 gadus saglabājas daudz lasītāju, apstoņsimt.

Mūsu pagasta bibliotēka kļūst bagātāka un mūsdienīgāka. Tas neapšaubāmi ir bibliotekāru un īpaši enerģiskās vadītājas R. Emerbergas nopelns. Ceram uz saistošu tikšanos bibliotēkā arī pēc gada.

Diāna Siliņa

Ne no maizes vien

Brīnumi tepat līdzās

Brīnumi notiek, un tie nekur tālu nav jāmeklē. Dievs vēl aizvien, 21. gadsimtā, un tepat, Latvijā, pieskaras cilvēku dvēselēm. Kad tās uzrunā, bieži vien uzplaukst brīnums. Arī Ģipkā, kur atdzimst 1860. gadā celtā un 1978. gadā nodegusi baznīca. Par Dieva pieskārieniem savā dzīvē un brīnumaino atbalstu dievnama atjaunošanā stāsta Ģipkas luterāņu draudzes priekšnieka vietnieks Valdis Rande.

Cik vien atceros savus vecvecākus, viņi bija ļoti ticīgi. Būdami baptisti, svētdienās gāja uz baznīcu, sestdienās — uz saiešanas namiem. Ticīga bija arī mana mammīte. Apprecoties viņa pārgāja luteritībā, bet vecumdienās atgriezās baptistu baznīcā.

Kad ārsti mammai konstatēja audzēju, pie viņas regulāri uz slimnīcu nāca draudzes cilvēki, kas aizlūdza par viņu. Onkoloģisku slimību gadījumos slimnieki cieš milzīgas sāpes. Bet notika brīnums — mammīte nomira bez sāpēm.

Ar sievu Dainu biju sarakstījies, bet abi domājām par to, kā salaulāties. Melnsilā dzīvoja labi mammas draugi, kas apsolīja sarunāt mācītāju. Mūs iesvētīja un salaulāja Engures baznīcā pie pašas jūras. Mācītāja kundze spēlēja ērģeles, divas meitenes dziedāja. Tas bija viens no skaistākajiem brīžiem manā mūžā. Naktī braucām mājās un bijām laimīgi.

Arī pēc tam vēl dzīvoju laicīgu dzīvi. Dievu gan nekad nezākāju. Nešķīroju cilvēkus pēc reliģiskās piederības — ja kāds labi strādāja, ieteicu viņu augstākam amatam, aizstāvēju, sacīdams, ka galvenokārt jāvērtē pēc darītā.

Kļūstot vecāks, izjutu nepieciešamību apmeklēt dievkalpojumus. Braucu uz Engures baznīcu. Šeit arī kristīts un iesvētīts mans dēls.

Četrdesmit piecu gadu vecumā sapratu, ka gribu māju, kaut gan pirms tam domāju — man pietiks ar dzīvokli un mašīnu, lai varētu ceļot. Vēlējos at-

pakaļ uz savu pusi un nopirku māju Pūrciemā, netālu no Melnsila. Ziemas pavadījām Rīgā, vasaras — Pūrciemā.

2000. gadā jau pārsvarā dzīvojam šaipusē. Tad arī kādā naktī redzēju neparastu sapni: man bija jāuzceļ Ģipkas baznīca vai cēlu jau to. Redzējums man nedeķa mieru. Ar sievu spriedām — ja mēs nesāksim, kurš tad? Lūdzām par šo lietu un domājām, kas darāms.

Pieredze naudas piesaistīšanā man bija. Strādāju Bulduru sanatorijā par galveno ārstu, pēc tās likvidēšanas 1993. gadā man atļāva izveidot Bulduru ģimenes aprūpes centru. Naudas trūka, bet, lai varētu pastāvēt un attīstīties tālāk, iemācījies sadarboties ar ārzemniekiem. Viņi man uzticējās, jo

par visiem sūtījumiem gatavoju precīzu pārskatu, biju iekārtojis speciālu noliktavu ar plauktiem, lai varētu viņiem parādīt, kur kas atrodas.

Meklējām tos pašus ārzemniekus, kas jau mums bija palīdzējuši. Šveicieši no Bāzeles sāka braukt, skatīties, ziedot baznīcai. Uz visām vēstniecībām rakstījām, kas mēs esam un ko vēlamies darīt. Tās ar naudu vairs tik devīgas nebija kā agrāk, bet mūsu projektu vēstniecības pārsūtīja uz savām valstīm, lai izplatītu pa baznīcām. Mums atsaucās Ģipkas baznīcas bijušā mācītāja Grīvāna dēls Anderss, kas vēstījumu bija dzirdējis dievkalpojuma laikā.

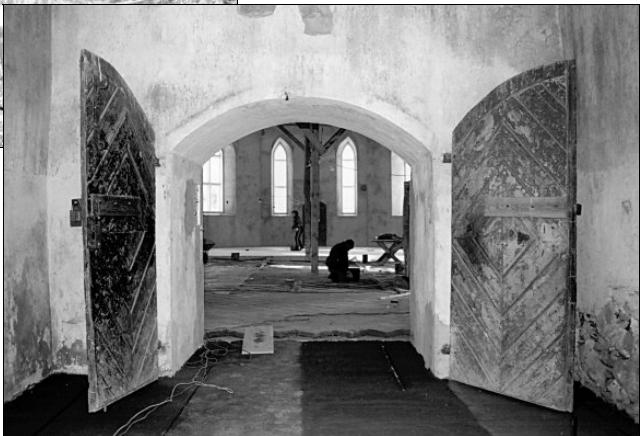
Viņš bija nolēmis dāvināt tēva īpašumu — zemi un mežu (kopā 20 ha) Ģipkas draudzei. Dāvinājuma noteikumi: 10 gadu laikā neko no īpašuma nedrīkst pārdot un ir jāapkopj Grīvānu dzimtas kapi, ko arī darām. Cik likums atļauj, tik balķu nozāģējam. Visus kokmateriālus esam baznīcas atjaunošanai sagatavojuši.

Tā kā vairāk nekādas atsaucības nesagaidījām, domājām, ko darīt tālāk. Ņēmām grāmatu, kur visu LELB un LELBA draudžu adreses. Pilnīgi visām rakstījām vēstules: vienu — angļiski, otru — latviski. Es liku aploksnē, sieva līmēja ciet. Tās aizsūtījām uz Eiropu, ASV, Japānu, Ķīnu, Brazīliju. Maz bija tādu, kas vispār neatbildēja. No kādas latviešu draudzes Brazīlijā saņēmām aizkustinošu sūtījumu: fotogrāfiju, Latvijas karodziņu un solījumu lūgt par Ģipkas baznīcu.

Tad Mārtiņa Lutera fonds atsūtīja 10 000 vācu markas. Iesniedzām projektu konkursā *Sakrālā tūrisma objektu infrastruktūras attīstība*, un saņēmām Latvijas valdības atbalstu — Ls 5000, par šo naudu apmetām iekšējo sienu. Valsts Kultūrkapitāla fonds mums piešķīra līdzekļus, lai atjaunotu altārglezni, kas pēc ugunsgrēka glabājās Talsu novada muzejā. Altārglezni restaurēs

- **Pirms 11 gadiem Ģipkas baznīcas mūros kalpo mācītājs Juris Rubenis Ģipkas skolas salidojuma laikā.**
- **SIA Pretpils vīri veic iekšdarbus šā gada aprīlī.**

Foto no V. Randes albuma

Talsu mākslinieks Andris Vītols.

Darbi atkal apstājās. Bija privātpersonas, kas ziedoja pa 10, 20, 50 latiem. Mūsu ģimene ziedoja 1000 latu. Taču naudas vēl aizvien bija par maz.

Tad notika Ziemassvētku brī-

Aprīļa beigās sūtām darbus uz **starptautisko bērnu zīmējumu konkursu Ungārijā *Saglabāsim mūsu apkārtni, mūsu kopējās Eiropas nākotni.***

Pagājušā gada nogalē piedalījāmies Starptautiskā bērnu mākslas fonda rīkotajā konkursā *Mans mīlais sports (Vašingtonā)*, kur pēc nacionālās atlases diviem mūsu skolas skolēniem —

nums — nedēļu pirms svētkiem man no Zviedrijas zvanija bijušais melnsilnieks Miervaldis Landmanis, kas daudz palīdzējis ar humānajiem sūtījumiem, kad vēl strādāju Bulduros. Nebijām sazinājušies divus gadus. Viņš jautā, ko palīdzēt. Pastāstu par baznīcu. «Cik tev vajag?» viņš prasa. Saku — vēl pietrūkst 30 000 latu. Tieši pirms Ziemassvētkiem zvana atkal un jautā, vai dāvanu esam saņēmuši. Viņš ar savu kundzi Ingi — Maiju ziedotu nedaudz naudas. Svētku laiks, bankas ciet, konkrētu summu nezinām. Liels bija mūsu pārsteigums, kad ieraudzījām sešciparu skaitli kronās — gandrīz 23 000 latu. Tas, ka ziedoja M. Landmanis, kam bijusi saistība ar Latviju, vēl būtu saprotams, bet īpaši mūs aizkustināja viņa kundzes zviedrietes Inges — Maijas ziedojums. Mīļš paldies abiem!

Tagad SIA *Pretpils* vīri, baznīcas grīdu pabeiguši pilnībā, veido balkonu. A. Vītols restaurē un atjauno durvis. Kanceli gatavo, ņemot vērā vecās skices. Durvju izgatavošanai LELB Konsistorija piešķīra Ls 998.

Vēl pietrūkst kādi septiņi tūkstoši — lai izgatavotu kanceli, izkrāsotu baznīcas iekšpusi, iegādātos un pieliktu sienu lampas. Zvanu privātpersonām ar lūgumu palīdzēt. Ļoti vēlētos septembrī baznīcu pabeigt.

Dievkalpojumus Ģipkā abi ar sievu apmeklējam kopš 2000. gada. Tie notika reizi mēnesī, un kalpoja mācītājs Jānis Šmits. Tā kā baznīca 1978. gadā bija nodegusi un pāri palikuši tikai mūri, Ģipkas draudze dievkalpojums svinēja baptistu draudzes namā. Kad pirms diviem gadiem mūsu draudzē kalpot sāka mācītājs Armands Klāvs, ko mēs augstu vērtējam, viņš vēlējas, lai tie notiktu dievnāmā. Ja vien iespējams, dievkalpojumus svinam savā baznīcā divreiz mēnesī. Draudze nav liela — esam kādi sešdesmit. Aktīvi dievkalpojumus apmeklē ap 30 cilvēku. Uzrunājam jauniešus. Viņi sola nākt, bet gaida dievnamu. Daudz kas mainīsies, kad baznīca būs gatava.

Diāna Siliņa

Mazo mākslinieku pavasaris

Ir pagājis kārtējais Valsts Kultūrizglītības centra rīkotais Latvijas mākslas skolu audzēkņu darbu valsts konkurss. Vienmēr konkursam ir noteikta tēma, un tā rīkošanā iesaista kādu Latvijas mākslas skolu, kur pasākums arī notiek. Ikkatra skola ir ieinteresēta piedalīties, tālab gatavojas ļoti nopietni visos mācību priekšmetos visu mācību gadu, kā arī izstrādā metodisko materiālu paketi.

Šogad seminārs (tēma *Telpa*) notika Ādažos 21. un 29. III. Ja vienkopus sabrauc visas Latvijas 74 skolas, kurās īsteno vizuāli plastiskās mākslas programmu, tad tas izvēršas par milzīgu un nozīmīgu notikumu gan vietējā pagasta, gan Latvijas mērogā. Rīkotāju uzaicinātie vieslektori to padarīja īpaši saistošu. Plašas un daudzveidīgas, bet

starp skolām ļoti atšķirīgas izskatījās audzēkņu darbu ekspozīcijas. Tās vienmēr pārsteidz ar izdomu un vienreizīgumu.

Mūsu skolā radās tik daudz darbu, ka visus aizvest nevarējām. Atlasījām labākos no visiem mācību priekšmetiem. Patika pašiem un, izrādās, arī citiem. Saņēmām *Atzinības rakstu* par plašu un daudzveidīgu tēmas *Labirints* risinājumu. Patīkamus pārsteigumus, ekskluzīvus krāsu

komplektus, dažām skolām bija sagādājis mākslas piederumu veikals *Skize*. Tie turpmākajā darbā lieti noderēs.

Atsaucāmie uzaicinājumam piedalīties konkursā starp pašvaldībām, kuru ģerboņos ir attēloti putni. Izrādās, Latvijā pavisam tādu ir 16. Putnu tēmas pavasarī vienmēr ir interesantas, tāpēc mūsu nodaļā tapa vairāki skolēnu darbi ar un par medņiem.

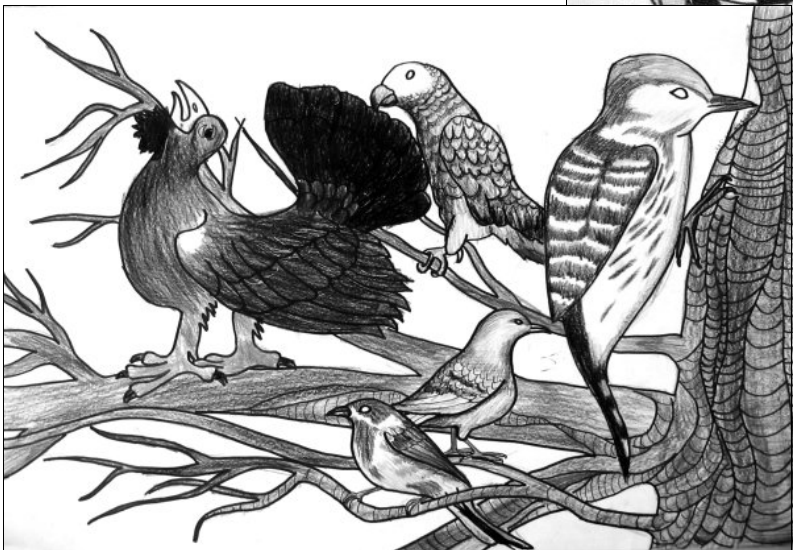

- **Kristas Stares (13 gadi) labirints** bija izstādīts Ādažos.
- **Edgara Pabērza (11 gadi) putni** aizceļoja uz Staiceli.

Konkursam Staicelē *Ko stāsta par manu putnu* atlasījām 10 darbus.

Par godu Dundagas mākslas un mūzikas skolas 15 gadu jubilejai veidojam bukletu, kā arī skolas zīmi.

Marta brīvdienās atlasījām un aizsūtījām 9 skolēnu darbus 4. starptautiskajai Bērnu mākslas biennālei *Open Bangladešā*. Pēc gada gaidāmi rezultāti.

Mākslas un mūzikas skola gaida!

Dundagas mākslas un mūzikas skola (DMMS) aicina vecākus pieteikt bērnus nākamajam mācību gadam.

Audzēkņus uzņem izglītības programmās, kurās apgūst dziļākas zināšanas mākslā un mūzikā: vizuāli plastiskajā mākslā, klavierspēlē, akordeona, flautas, trompetes, saksofona, vijoles, ģitāras un sitamo instrumentu spēlē, kā arī kora klasē.

Dokumentus pieņem **no 22. V līdz uzņemšanas eksāmenu dienai 29. V darbadienās no plkst. 11.00 līdz 17.00.** Jāiesniedz:

- vecāku iesniegums (veidlapa DMMS),
 - medicīniskā izziņa 027-u,
 - dzimšanas apliecības kopija,
 - vispārizglītojošās skolas izziņa.
- Dokumentus iesniedzot, vecākiem jāuzrāda pase.

Konsultācijas reflektantiem no 22.V līdz 26.V no plkst. 13.00 līdz 15.00. Iestājek sāmenī 29.V no plkst. 13.00 līdz 15.00.

Uzņemšanas prasības Mākslas nodaļā

- Pēc konkrēta attēla apskates izvēlē-

ties no dotajiem krāsu laukumiem tos, kuru toņi redzami attēlā.

- Sakārtot dažādas ģeometriskās figūras paša izvēlētā secībā.
- Izprast terminus *liels, vidējs, mazs*, mācēt strādāt ar šķērēm.
- Reflektantam, kurš vēlas mācības turpināt 2. — 5. klasē, vērtē konkrētās klases izglītības programmas apguves atbilstmi zīmēšanā, gleznošanā un kompozīcijā.

Uzņemšanas prasības Mūzikas nodaļā

- Nodziedāt brīvas izvēles dziesmu.
- Atkārtot eksaminētāja atskaņotos ritma piemērus.
- Atkārtot eksaminētāja nodziedātās vai uz klavierēm nospēlētās frāzes.
- Noteikt, cik skaņu skan — viena, divas vai trīs.
- Reflektantam, kurš vēlas mācības turpināt 2. — 8. klasē, pārbauda konkrētās klases izglītības programmas apguvi instrumenta spēlē, solfedžo un mūzikas literatūrā.

Ar prasībām sīkāk var iepazīties skolā. Gaidām visus, kas vēlas sevi pilnveidot kādā mākslas jomā!

Sandra Lielanše

Raibs kā ...

DRAUGS

Pavasara saule atmodinājusi dabu un pārvērtusi Mamča ikdienu. Dārza darbi, dārza darbi — spēj tik apdarīt!...

Darba patiešām netrūkst. Tie pat dubultojušies, ja ne trīskāršojušies. Vēl pirms gada plašais dārzs tika dalīts ar kaimiņu ģimeni, bet nu šie nopirkuši māju centrā un tagad atskrien vairs tikai paciemoties, — pašiem savs dārzs jākopj. Vecpapa arī vairs nav. Būtu vismaz gadu nasta mazāka! Bet viņa nepadosies — ņems biežāk pārtraukumus atpūtai un pierādīs, ka arī ar saviem septiņdesmit diviem daudz ko vēl iespēj. Ja vien tas Ringo tik daudz neizbradātu sagatavotās dobes!... Bet viņš jau vēl jauniņš — nupat astoņi mēneši tikai palika. Tāds jau daudzities vien grib. Kad šis nu saprot, ka nekur vairs nespriuks un būs tik jāiet pie ķēdes, tad noguļas zemē un nekust ne no vietas, — ja gribi, tad velc! Labsirdīgais milzis ir uzķēris, ka Mamča spēki ir par vājiem, un tagad to izmanto. Kur tad tu tādu kaukāzieti aizvilksi!? Ne izkusti-nāt! Dsmas un smieklī vienlaikus — šitāds te rakaris! Ar mānišanām vien, ar mānišanām vien pie ķēdes var aizdabūt!...

Esmu pavēlāk kā citvakarus, un pagalms sagaida ar neparastu klusumu. Dīvaini — būtu tā kā par agru, lai dotos pie miera, — vēl tikai astoņi! Televizors darbojas pilnā sparā, Mamcis sēž klub-

krēslā un uz ienācēju pamet vien skatienu. Laikam kaut ko svarīgu rāda. Netraucēšu. Raugu, kas uz plīts, un sēžos pie galda viens.

— Kur tad Ringo? — pēc brītiņa esmu sagaidījis arī Mamci.

— Nobrauc Ringo... — klusu izdvēš Mamcis un grūti nosēžas pie galda.

Kumoss iesprūst kaklā un gar acīm aizzib pēdējo nedēļu notikumi: sižeti 3. televīzijas kanāla ziņu raidījumā par Dundagas pārgalvīgajiem braucējiem, pret kuru *pavasara sindromu* bezspēcīga izrādījusies pat rajona ceļu policija. Braucēju reakcija uz reklāmu televīzijā izrādījās atbilstoša šauro pierišu līmenim — vēl lielāka bravūra un vēl lielāks cietušo skaits. Dižmanīgo braucēju tuvumā cilvēka dzīvībai vērtība katastrofāli kritās — jau kuro pavasari tās tika iemainītas pret sarūsējušu braucamo atliekām un nolauztiem elektrības un telefona stabiem... Tikai nez kādēļ Likteņa sodi allaž ķēra neīstās galvas. Šoreiz nepaveicās suņu puikam Ringo... Jaunais asfalta segums gar Mamča mājām, kas citkārt priecēja ar savu nevainojamo klājumu, bija kļuvis bīstams apkārtējo māju iedzīvotājiem. Braucēji ar jaudīgiem spēkkratiem to regulāri testēja kā savdabīgu ātrumposmu ceļu uz lidlauku un atpakaļ.

— Kad tas notika?

— Pirms stundas... Es bi palaidis vaļa, lai tēv iet sagaidīt...

— Un kurā vietā?

— Pie kaimiņiņ celgal... Kaimiņš atnāc

un stāstij, ka dzirdejs briesmīg bremžkaukšan un pamatīg būkšķ — stikl un bleķ vien gājuš pa gais...

— Kas tie bija, zini?

— Nē, šie fiks savākuš nolauztas daļš, sametuš mašīna un tulīt aizbraukuš...

— Tad jau vismaz bija beigts uz vietas, nebija jāmokās kā Fargo...

— Jā. Kaimiņš vel palīdzēj ratiņos iecelt... Viens es nebut varejs...

— Kur tie ratiņi ir?

— Aiz malkšķķū...

Ceļos un eju nodarīt apbērēšanas darbus. Kādas tur vairs vakariņas!...

Mamcis galīgi nomākts. Māja ir tik tukša, tik klusa, tik pamesta un nedzīva. Nevienam viņa vairs nav vajadzīga... Viņa jūtas veca un nogurusi. Domas ap aiziešanu vien grozās... Pat strādāšana dārzā tās nespēj izgaiņāt. Būtu vismaz kāds, ko parāt par dobru izbradāšanu!...

— Kad tu būs Talsos, tu varet iebraukt dzīvnek patversme... Varbūt, ka tur i kāds sunits, ko mēs varet paņemt... Kuc gan ne — ta nebūs glābiņ no apkārtejem suņem... Un māj kvekšķ a es negrib. Suņam i jabut kārtīgam, lai var māj nosargat.

— Jā, bet ar pieaugušiem suņiem nav nemaz tik droši. To jau nekad nevar zināt, kāpēc no suņa atbrīvojušies. Varbūt putnus plēsis. Ja viņš būs liels un kodīs tev vistas, tu taču netiksi ar viņu galā. Pie ķēdes vien būs jātur.

— Tā jau gan i...

— Bet var būt, ka tur kāds jaunāks arī trāpās... Rīt pat es iebraukšu!

— Hallo! Mamci? Zini, šeit ir tikai viena vilku sugas kuciņa, četrus mēnešus veca. Kad viņai apritēs seši mēneši, tad viņu varēsot sterilizēt. Ātrāk nedrīkst. Ko man darīt — aizrunāt viņu?

— Nē, nu vais nevaig. Avīze bi sludinājums, ka tepat Dundaga var dabūt kucens. Es jau pazvanij — izrādas, ka tas i gandrīz kaimiņos. Dīv vel viņiem i palikuš...

— Kad ta šie i dzimuš? — pēc pieklājības frāžu pārmišanas ar namatēvu un namamāti, kuri par dundadzniekiem kļuvuši samērā nesen, Mamcis pievērsās «precei».

— 22. Martā, — atbild sirmais kungs.

— Vai! Un man pašam i 23. martā!

— Nu, re, cik jauki — varēsiet reizē svinēt!

— Piecs nedeļs... — sarēķinājusi mažuļu vecumu, Mamcis sāk bažīties. — Vai nav pa maziem, lai atraut no māts?

— Nē, — zinoši skaidro namatēvs, — jo mazāki viņi ir, jo vieglāk pieņems citu mammu.

— Kūr ta mēs ņems? — Mamcis pievērsas man.

— Šito žiperīgo, melliņo. Tas otrais ar baltajām ķepām varbūt ir smukāks, bet guļ vien. Diez vai tas būs labs sargs...

— Nu, pagulēt arī dabūji šonakt?

— Ar aizmigšan gāj viegl, bet kā naktī šis uzmodas, ta pa gulēšan man vais nebi ko domāt — staiga tik un smilkst, staiga tik un smilkst. Dabuj slēgt gaism un midzināt pa jaunam. Un tā pa vairāk lāg. Kad saoz māj, ta nomierinas un iemieg...

— Un tu gribi teikt, ka ne reizi nepaņēmi pie sevis gultā?

— Ne! Viss nakt nogulej sava midža! Nu jau skuol i ruoka — ka tik man vaig šo nomierinat, ta nomet sāv villns jak, — viš paost un doma, ka mamm i atrācs, un uzreiz paliek mierīgs...

— Vai kā mums šodien gāj! — Mamcis priecīgi stāsta nākamajā vakarā. — Domāj, cik tad illg var aukleties a vien sūņ pa istab, dārza tik daudz neapdarīt darb! Maziš jau gan i, bet kas ta sliktš dārza var notikt!? Javed tik āra!... Kamēr strādaj uz viets, nekas — šis turpat bradajas un apuost viss pec kārts. Bet tad man vaidzej ņōgs aizstumt uz ugunskur viet... Piekrauj tačk un stum prom, bet ko šis — klumbure pakaj un, kad netiek līdz, ta brēc, lai toč pagaid viņ! Tā mēs lēna gara dīvs tūrs iztaisij. Treša reize nabagam spēk bi caur — šis apķeras ap māj kāj, a zobem ieķeras bikš stara un velkas līdz... Kas tad ta vais pa strādāšan! Dabuj taisīt pārtraukumu...

— Nu, ja — vienu mammu tikko pazaudējis, otrai viņš neļaus pazust...

Mamcis priecīgi smaida. *Brīvniekos* atkal viss kārtībā.

2006. gada aprīlī

V. U.

Autora piezīme. Dundagā ļoti daudzas lietas, darbus un pat atpūtas brīžus **taisa. Iztaisij māj (iztaisij dīvs istabs)**, nevis izremontēja vai labiekārtoja, **iztaisij dīvs tūrs**, nevis izbrauca divus reiskus vai nodejoja divas dejas, pat pārtraukumu dundadznieki nevis ņem, bet **taisa**.

Sarauj, Dundaga!

Pie melnbaltā galdiņa

6.IV ar 25 Kuldīgas Šaha skolas audzēkņu līdzdalību pils lielajā zālē norisinājās Dundagas vidusskolas atklātais šaha čempionāts 5 dažādās stipruma grupās.

Iesācēju grupā piedalījās 3 dundadznieki. Lieliski spēlēja stāža ziņā mūsu šaha pulciņa visjaunākais dalībnieks **Edvīns Emerbergs**, kas ar 5 punktiem no 7 iespējamajiem ieguva 2. vietu un izpildīja IV sporta klases normu. Puspunkts mazāk un 3. vieta **Ingun Nātriņam**. Žaklīna Ģigule gan debijas reizē palika bez punktiem, taču cīņas griba mazajai pirmās klases skolniecei ir laba, un tas ir galvenais.

Ceturto sporta klašu grupā ar 4,5 punktiem 1. vietu izcīnīja **Aldis Avotiņš** un izpildīja III sporta klases normu. 3. vieta un IV sporta klase **Hansam Šmitam**, kas arī nupat pievērsies regulārām šaha nodarbībām.

Trešo sporta klašu grupā mazliet nepaveicās Arnim Sirkelam — viņš bija to 4 šahistu vidū, kas ieguva pa 4,5 punktiem, diemžēl sliktāka koeficienta dēļ palika tūlīt aiz labāko trijnieka. Arnim pietrūka punkts līdz II sporta klasei. Pēdējā laikā biežā slimošana, spēļu un treniņu trūkums bija manāms Matīsa Apsāna spēlē, jo 2 punkti no 7 ir krietni zem Matīsa spējām. Citreiz būs labāk!

II sporta klases šahistu cīņās Edgars Pabērzs divreiz zaudēja (abiem vecākajiem brāļiem), tomēr kopumā spēlēja krietni veiksmīgāk par Didzi un Raivi un izcīnīja 2. vietu, turklāt sagādājot vienīgo nullīti Jurgim Remsam. Bet **Jurgis Remess** ar 5 punktiem no 7 kļuva par uzvarētāju, reizē izpildot I sporta klases normu. Apsveicu!

Pirmo un otro sporta klašu šahistu grupā no dundadzniekiem spēlēja Mārcis Freiverts un Elvis Bēķis. Mārcis katrā partijā cīnījās līdz galam, tomēr šoreiz spēle nevedās, jo 2 punkti no 7, lai arī spēcīgā konkurencē, ir pa-

vājš rezultāts. **Elvim Bēķim** 4 punkti gan deva 3. vietu, tomēr Elvim kā jau ierasts spoži nospēlēti mirklī mijās ar vieglprātīgi izdarītiem gājieniem. Kad talants un šaha mīlestība apvienosies ar nosvērtību, Elvis gūs daudz lielākus panākumus.

Cerību kausā

Vienīgais un reizē nopietnākais gadskārtējais jaunāko šahistu turnīrs Teikas vidusskolā 22. un 23.IV pulcēja 168 šahistus (42 komandas) no visas Latvijas. Arī Dundagas dundurus.

Komandu skaits bija pieaudzis, un konkurence bija vēl sīvāka. Dundadznieki piedalījās ar stipri atjaunotu sastāvu (vecuma ierobežojums — 12 gadi). Tālab gan stāža, gan daļēji arī gadu ziņā mūsu 3. un 4. galdiņa pārstāvji Edvīns Emerbergs un Žaklīna Ģigule šoreiz bija mācekļu lomā. Bet tā ir vērtīga skola. Turklāt Žaklīna ieguva īpašu balvu kā sacensību jaunākā dalībniece.

Matīsa Apsāna 4,5 punkti 7 kārtās vērtējami atzistami, bet vairāk liedza sasniegt mazliet greizā attieksme pret dažām šaha patiesībām. Nevar domāt tikai par uzbrukumu, atstājot novārtā paša karali! Dotības Matīsam ir labas, jāstrādā!

Lieliski spēlēja Edgars Pabērzs, kura 5,5 punkti no 7 daudzos turnīros dotu I vietu vai vismaz vietu pirmajā trijniekā. Šoreiz 42 dažādu šaha skolu līderu konkurencē Edgaram dalīta 6. — 9. vieta. Visvairāk iepriecināja jaunākā Pabērzu dzimtas šahista nopietnā attieksme, pārdomātā cīņa līdz galam katrā partijā. Edgars savā vecuma grupā ir kļuvis par vienu no labākajiem Latvijā. Novēlu paplašināt atklātņu loku, lai izaugsme neapstātos.

Paldies visiem mūsējiem — dalībniekiem, šoferiem, līdzī jutējiem!

Alnis Auziņš

Galda spēlēs

2. IV pilī gadskārtējās galda spēles šahā, zolitē, galda tenisā un novusā spēkiem mērojās pavisam 26 dalībnieki.

Vismazāk sportistu bija **galda tenisā. Uzvarēja Gundars Krūziņš**, nākamajās vietās ierindojās Ēriks Liekne un Toms Rāfelds.

Visilgāk — 5 stundas — par punktiem un vietām cīnījās 8 **zolītes spēlētāji. Uzvarēja Ivars Blumbergs**, par punktu atpalika Raitis Kristiņš (kļuva par labāko zolmani), 3. vietu ieņēma Arvis Heniņš.

Novusā, visā turnīrā zaudējot tikai 2 setos, **1. vietu ieguva Jānis Cirvelis**, 2. vietu — Oskars Volbedahts, bet cīņā par 3. vietu Aldis Sīpols bija pārāks par Gunāru Kulpu. Kopā ar kungiem spēlēja divas dāmas — Guntra Dzīle un Lāsma Ziediņa. Jāuzsver, ka G. Dzīle spēja sagādāt zaudējumu 3. vietas ieguvējam A. Sīpolam.

Visvairāk dalībnieku pulcēja **šaha sacensības** — 11. Kopā ar 7 spēcīgākajiem vidusskolas šaha pulciņa audzēkņiem sacentās jauno šahistu skolotājs Alnis Auziņš, vecmeistars Kārlis Vitmanis, viens no pagasta spēcīgākajiem šahistiem A. Sīpols un Ingus Blumbergs — spēcīgs I klases šahists, kas samērā nesen sācis dzīvot mūsu pagastā un pirmo reizi bija pieteicies vietējām sacensībām. Izlozei labpatika jau pirmajās kārtās savest kopā A. Auziņu ar A. Sīpolu un I. Blumbergu. A. Auziņš uz laiku pārspēja A. Sīpolu, bet partijā ar I. Blumbergu nospēlēja neizšķirti. Pārejās cīņās A. Auziņam izdevās uzvarēt, lai gan Jurgis Remess bija tuvu panākumam pret savu skolotāju. Savukārt A. Sīpols un I. Blumbergs dalīja punktus uz pusēm, turklāt arī Mārcim Freivertam bija pa spēkam atņemt puspunktu I. Blumbergam. Beigu tabula vēstīja, ka 1. vietu izcīnījis A. Auziņš, tālākajās vietās ierindojās I. Blumbergs un A. Sīpols. No jaunajiem šahistiem labākie bija J. Remess (4. vieta) un Elvis Bēķis (5. vieta).

Pagasta padome izsaka pateicību tiesnešu kolēģijai — Alnim Auziņam, Arvim Heniņam un Gundaram Krūziņam — par raitu darbu un precīzu organizēšanu.

Edvīns Klēvers un Alnis Auziņš

Volejbolisti pirmie!

Latvijas 59. skolēnu spartakiādes finālsacensībās volejbolā *Pamatskolu* kauss Cēsīs 24.IV, sacenšoties novadu un lielo pilsētu uzvarētājiem, ļoti sīvā finālciņā uzvarot Rīgas Āgenskalna ģimnāziju, pirmo vietu ieguva dundadznieki: Pēteris Aukmanis, Reinis un Uldis Kārklevalki, Matīss Pētersons, Reinis Veinbergs, Riņhards Savickis, Uldis Štranders un Aigars Zvirbulis (Kolka). Apsveicam puīšus un treneri Unu Silu!

A.A.

Hokejisti trešie

Pašvaldību spēlēs 21.IV Dundagas hokejisti ieguva 3. vietu un ir apņēmīgi nākamgad spēlēt rajona čempionātā, — gribētāju netrūkst.

A.A.

Mīļš paldies visiem, kas 15. IV pilī līdzēja sarīkot pasākumu invalīdiem, — Inārai Čaunānei, Santai Maksimovičai, Ligitai Strautmanei, Gatim Nierlingam un viņa mammai Guntai par Talsu baptistu jauniešu brīnišķīgo koncertu. Paldies starptautiskās kristiešu misijas jauniešiem un specializētā pansionāta iemītniekiem par skaisto dziedāšanu (sagatavoja Sandra ar audzinātājam).

Jautrīte Freimute

Maijā pagastnamā

3.V plkst. 14.00 Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja.

10.V plkst.14.00 Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja.

12.V plkst. 14.00 Izglītības, kultūras un sporta komiteja.

15. V plkst. 14.00 Finanšu komiteja.

22. V plkst. 14.00 padomes sēde.

No 1. aprīļa
pagasta padomes administrācija
apmeklētājus pieņem
pirmdienās, trešdienās
no plkst. 9.00 līdz 12.00
un no 13.00 līdz 16.00,
piektdienās no plkst. 9.00 līdz 12. 00.

Pilī, Attīstības nodaļā, **16. V plkst. 10.00**
Valsts ieņēmumu dienesta informatīvā diena. Pieņems pārskatus.

Alvina Vītols	(1911)
Aivars Blūms	(1940)
Aigars Balodis	(1960)
Ilmārs Maurišs	(1938)
Leons Šulcs	(1932)
Valija Kalmane	(1924)
Vilhelms Birkenbergs	(1913)
Astra Bērziņa	(1951)
Emma Veinberga	(1917)

«Dundadznieks» Nr. 4 (50)
2006. gada aprīlis.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Gunārs Laicāns, Velta Metene, Aivars Miška.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegušī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize